

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— ..
 Pe 3 luni . . . 7.— ..
 Pe o lună . . . 2.40 ..
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an . . . 40.— franci
 Telefon
 Pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

REDACȚIA
 și ADMINISTRATIA
 Strada Zrinji N-ru 1/a

INSERTIUNILE
 se primesc la admuni-
 stratie.

Mulțumire publice și Loc
 deschis costa șirul 20 fl.

Manuscrisele nu se in-
 nanoiază

ROMÂNUL

Semne rele.

Arad, 10 Februarie.

Peste o săptămână comitetul nostru național se întrunește iarăș la Budapesta. Presemnele situației în care se va găsi sunt însă cu mult mai întunecate decât acum două săptămâni. Singurele indicii ce ni s'au dat în restimp sunt declarațiile dodonice, aproape amenințătoare, ale contelui Ștefan Tisza.

Cunoaștem aceste declarații și se mai pot ceti și azi, în altă parte a numărului de față. Din ele transpiră o sumeție neînțeleasă, dacă nu chiar orgoliul unui pseudoerou, care se complăce în atitudini victorioase în fața protivnicului ferecat dinainte și pus în situație de desăvârșită imobilitate... Pentru că din partea noastră nu s'a dat luptă, — noi am stat în fața contelui Tisza acoperiți de lanțuri și creștet până în glesne, iar el ne-a arătat doar, că mai are un arsenal întreg de lanțuri — pe seama căinelui credincios al împărăției habsburgice...

Se putea ca primul ministru să înfrunte crâștul urilor acerbe ale călăilor ce nu pot erta victimei că vrea să trăiască? Putea el să fie acel *impavidus vir*, care din dragoste pentru adevăr e gata să înfrunte prăbușirea unei lumi de minciuni și păcate? Atitudinea ce ia în timpul din urmă, mărturisim, sunt potrivite să ne spulbere și ultimele iluzii. El ne cere doar să ne smulgem singuri inima din piept: să amuțim în sufletele noastre palpitația sângelui românesc, să părăsim credințele noastre naționale, aspirațiile noastre eterne la o viață demnă de un neam, care a dat isto-

riei una din cele mai mari pilde de suferință... și care și-a cucerit astfel, în virtutea tuturor legilor etice, cel mai înalt titlu la o existență națională.

Ori la ce sunt bune declarațiile contelui Tisza? Ne înșelăm noi totuș? Dar vrem noi milă, — și nu fructul sărac al celei mai îndelungate răbdări din lume? Concilianța conducătorilor noștri nu e oare dovada fără seamăn a înaltei noastre concepții asupra rostului nostru în acest stat? Nu simte contele Tisza, că regimul șovino-feudal a așezat nebușește, decenii în șir, mină după mină pe întreaga suprafață românească și că noi facem ultimele eforturi pentru a încunjura exploziile fatale? El, care pretinde a se fi dedicat de 20 de ani problemei românești din Ungaria, să fi pătruns atât de puțin natura problemei, încât să nu vadă, că da, Ungaria e pe cale să fie a doua Macedonie a continentului? Metropolele politice ale globului, Berlinul, Petersburgul, Londra și Parisul au recunoscut importanța problemei noastre chiar în interesul viitorului Ungariei — și însuș contele Tisza să fie cel ce n'o poate recunoaște, azi după preținși 20 de ani de meditație?

Nu înțelegem grozava lipsă de perspectivă în toate declarațiile ce face — și ne pricpem prea puțin în arta diplomației: sunt la mijloc rezoane de ordin diplomatic? Și ce folosesc ele? — O singură justificare îi găsim: în jurul lui fierbe fieroasă păcura intoleranței de rasă evreo-maghiare. Ziarele dela Budapesta încep să atingă paroxismul cu țipetele lor. Opinia publică maghiară s'a alarmat și ea la extrem, și nici nu e de mirare după atâta

otravă ce i s'a servit zilnic. Cele mai sfruntate minciuni încep să se acrediteze. Iată, — strigă ziarele către contele Tisza, — i-ai încărcat pe Români cu bunătați din avutul nostru, le-ai dat carne și sânge din carnea și sângele nostru: ai recunoscut legitimitatea comitetului și a partidului național român, le-ai dat Românilor coarne să răstoarne statul milenar, ai dat intrare liberă ziarelor din România, ai renunțat la creierea episcopioilor gr. or. de maghiarizare, ai ciopârțit Hajdudorogul, ai casat procesele de presă ale ziarelor valahe, ai autorizat astfel tradarea de patrie, ai oprit colonizările — și nu mai are un sfârșit seria *privilegiilor* ce acorzi valahului puturos, chiar de pe acium, până nu s'a încheiat încă pactul!!! Și adaogă aceste ziare: Ce va fi, ce le vei mai da, după încheierea pactului?

Și când ne gândim că se minte atât de frivol pe socoteala noastră, că se întărită atâtea instincte feroce împotriva noastră și că noi n'am avut și n'avem altă vină, decât că suferim ca măgarii!!!... Când ne gândim, că din toate declarațiile de până azi ale contelui Tisza alegem un singur lucru pozitiv și amume, că s'a îndurat regimul să-i recunoască partidului nostru dreptul la existență, dar numai pentruca cu ajutorul legii electorale și al legii circumscripțiilor electorale să-i zădărnicească *ab ovo* — și pentru timpuri neprevăzute — orice posibilitate de a se afirma ca partid independent, în politica țării!!

Simțim cum fulgeră revolta prin vinele noastre — și cum tot mai mult se luminează în judecata noastră singurul răspuns ce am mai putea da...

momente din viața Regelui Carol.

- Culese și traduse după Memoriile Regelui. —

De Ion Scurtu.

la muni. — La Câmpulung și Curtea de Argeș. Marele întemeietor pe schelele mănăstirii Argeșului. — Printre țărani din Rucăr. — În Târgoviște. — O excursiune voinicască. — Bulgarul războinic pe Români de pe malul drept al Dunării. — Deschiderea congresului din Berlin. — Domnitorul către tatăl său: Temeri de ciocniri cu Rușii. — Impresii din Oltenia și Bulgaria. — Simpatia Italiei pentru România.

— Printre trupele înșirate pe străzile Piteștilor, Domnitorul se îndreaptă spre biserică. După Te-Deum primește defilarea trupelor și elicitările corpului ofițeresc, apoi pleacă spre Curtea de Argeș. — Toate satele strălucesc de năndrele podoabe ale primăverii înflorite și ale însuflețirii patriotice; călătoria este din cele mai meselitoare și alaiul de țărani în portul național, călări pe sprintenii lor căișori, dau călătoriei înfățișarea neaș românească. Multe curori și multă inimă! Prea frumoasă este și sosirea în Curtea de Argeș, unde se sluiește un Te-Deum în vechea biserică Radu-Vodă. Domnitorul trage în gazdă la primarul orașului, unde tinerimea școlară îl întâmpină cu flori, recitări de poezii și cuvântări.

11/23 Mai. După ce vizitează școalele și seminarul episcopal, Domnitorul se îndreaptă spre mănăstirea Curții de Argeș, care tocmai se restaurează; Dânsul inspectează până în cele mai mici amănunte lucrările de restaurare, se urcă sus pe schele până pe acoperișul bisericii și se bucură cât de artistic și cât de frumos se restaurează acest mic giuvaer de arhitectură orientală. Două ceasuri ține vizitarea bisericii.

12/24 Mai. Domnitorul pleacă mai departe spre Câmpulung. A plouat noaptea și drumul peste munte, întotdeauna greu, este și mai anevoios; dar este plină de măreție priveliștea pădurilor ce serpuiesc pe culmi și în văile muntelui; prin sate aceleași tablouri pitorești; copiii de școală, instruiți militarmente, se înșiră mândrii în calea Domnitorului lor, făcându-și sub ochii Lui exercițiile de arme. În satul bogat al Domneștilor, unde se clădește o biserică nouă, pentru care Domnitorul dăruiește trei mii de lei, l-se face o primire frumoasă; Dânsul împarte aci câteva medalii de războiu soldaților răniți la Rahova. De aci încolo drumul este deosebit de pitoresc. Pe la cinci după amiază, Domnitorul sosește în Câmpulung, fiind întâmpinat cu aceiași măreție ca pretutindenea pe unde a trecut. Îndeosebi îl înduioșează dragostea nemilcică a păturilor de jos.

Domnitorul a întreprins călătoria de azi cu gândul de a se convinge personal despre executarea dispozițiilor Sale pentru așezarea trupelor în linia de apărare.

13/15 Mai. Pe-o vreme admirabilă, Domnitorul face o excursie până la Rucăr, satul cel mai pitoresc și cel mai bogat în munții acestui județ. Frumoasa șosea, pentru tăierea căreia Domnitorul a stăruit foarte mult, duce pe lângă mănăstirea Nămăiești spre Mateiaș, de unde poți cuprinde cu ochii întreagă valea Dâmboviței, trecând dealungul coastei muntelui până la Dragoslave — tocmai pe linia trasă de Domnitor cu ani în urmă. De aci până la Rucăr drumul este tot rău, așa că Domnitorul este nevoit să-l străbată călare; de repetite ori Dânsul trebuie să treacă cu calul prin apele foarte umflate ale Dâmboviței, înainte de-a răsbate până în frumosul sat, vestit mai cu seamă pentru portul său național. La horă Dânsul are prilejul să admire costumele bogate ale muntenilor cu stare; dar și mai mult se bucură de ținuta lor demnă, de judecata lor sănătoasă, de liniștea și cumpătul vorbei lor și de negrăita dragoste cu care se intrec toți a-l ura bun sosît. La înapoiere Domnitorul merge parte din drum pe jos, apoi cu trăsura până la Câmpulung.

14/26 Mai. Domnitorul are și astăzi noroc de o vreme minunată în calea sa dela Câmpulung la Târgoviște. Drumul peste munte urcă greu, repezindu-se aproape prăpăstios în valea Dâmboviței. Ofițerii din Câmpulung însoțesc pe Domnitor călări. Pretutindenea pe drum aceeași primire frumoasă; în lumina strălucitoare a soarelui toate se înfățișează indoit de pitoresc. Dincolo de Dâmbovița călătorii se îndreaptă spre

Noi nu cunoaştem amănuntele tratative-
lor, nu cunoaştem nici natura stadiului în care
au ajuns ele. Avem însă impresia, că primul
ministru, contele Tisza nu va trebui să facă
sfortări prea mari pentru a se identifica cu
cei ce-l atacă azi. Ne închipuim prea bine cât
de bine i-ar veni contelui Tisza „un triumf
moral” asupra contrarilor, în cazul când tra-
tativele s'ar încheia prin refuzul comitetului
nostru naţional... Ar putea să fie purtat pe
scuturi, el — „trădătorul de patrie” de până
ieri. Unde ar mai fi în largul acestei țări un
a! doilea Cato?

Cu paşi şovăitori se apropie el de tribu-
nalul opiniei publice maghiare şi se pare că
cruzimea inchiuzitorică a acestui tribunal l'a
însălmântat pe eroul destinelor țării; în o-
chii lui luminele scad, adevăratul curaj se
pierde, cu cât rigiditatea lui față de noi e
mai accentuată — și cu greu credem să poată
rosti cuvinte de puterea aceluia istoric cu-
vânt:

E pur și muove!

Dar ne înșeală oare impresiile...?

Scrisori din București.

Aniversarea Unirii Principatelor. — În preajma
alegerilor generale. — Arestarea Dr.-ului Racow-
ski și a altor socialiști. — Diverse.

— Dela corespondentul nostru special. —

București, 8 Febr.

A 55-a aniversare dela Unirea Principatelor Ro-
mâne, s'a serbat în întreaga țară cu mai multă
solemnitate și cu mai mult sentiment par'că, decât
în ultimii ani. Campania glorioasă din 1913 a do-
vedit încă odată tuturor Românilor ce mari și cât
de înălțătoare sunt efectele unirei, de aceea poate,
acum s'a simțit mai intens ca în anii din urmă în-
semnătatea deosebită a acestei aniversări.

„Liga Culturală” în primul rând, a dat la Ate-
neul român un festival ca în toți anii, dar cu mai
mare succes. Dna *Veturia Triteanu* într'un strălu-
citor costum românesc din Ardeal, a cântat cu voce
dumnezeiască numeroase și înduioșetoare cântece
naționale de peste munți. Publicul ce abia mai în-
căpea în sală, a ovaționat cu entuziasm pe „Privi-
ghetoea Sibiului”.

După coruri și piano, d. *N. Iorga* a vorbit des-
pre oamenii mari, despre nemuritorii români Cuza,
Kogălniceanu, Negri, etc., cari au făurit Unirea
Principatelor române, spunând că e datoria tu-
tutor să-i cunoască bine și în acest scop propune
înființarea unei societăți care să adune tot mate-
rialul necesar și să le popularizeze istoria. Vorbind
de 1913, d. Iorga a spus că manifestarea noastră
de acum un an ne-a ridicat în fruntea popoarelor
mici cari ne înconjoară. Dsa a terminat spunând:
să muncim tot mai mult și mai bine.

Festivalul Ligei s'a isprăvit cu alte bucăți de
muzică și literatură.

Tot la Ateneu, soc. „Tinerimea română” a dat
un festival la care d. *Simeon Mehedinți*, profesor
universitar, a dezvoltat o foarte interesantă con-
ferință despre „Armata și Națiunea română”. Dsa
a spus că suntem un popor de arme, căci așa am
descălecat în ținuturile Dace și am ținut
piept puhoaielor de barbari și tot ca oameni
de arme, am înfrânt de atâtea ori elanul Turcilor.
Armata noastră să fie mobilizarea generală a na-
țiunii — totdeauna gata de război. Dreptatea fără
putere e cea mai mare amărăciune. Dreptatea nu
se cerșește, ci se cucerește cu forța. Ziua cea mare
a dreptății noastre nu e înapoia ci înaintea noastră.
Gândul nostru trebuie să fie preocupat de aceste
3 lucruri: întâi să fim tari, al doilea — foarte tari
și al treilea: cât se poate de tari.

Și la acest festival s'a executat un frumos pro-
gram artistic în frunte cu dna *Veturia Triteanu*.

La Mitropolie s'a oficiat un Te deum, de către
I. P. S. mitropolitul primat în prezența mai multor
ministri și a primarului capitalei d. I. S. Saita. Ser-
vicii religioase au fost oficiate în toate bisericile
din țară. La aproape toate școlile din București și
din orașele principale s'au dat serbări, cu coruri,
recitări și conferințe ocazionale. Aspectul capita-
lei ca și al orașelor din provincie era impunător:
pretutindeni fâlfâia gloriosul tricolor român, încu-
nănat cu frunze și mulțimea mai numeroasă și mai
animată ca la alte serbări, inundase străzile prin-
cipale.

Cu prilejul acestei aniversări am putut constata
că conștiința națională este în plin progres și a-
ceasta-i marea garanție a viitorului.

— Suntem în preajma alegerilor generale. Lu-
mea pare mai agitată decât altădată în asemenea
împrejurări, deoarece noul guvern a venit cu un
program de reforme largi și fundamentale a căror
importanță nu scapă nimănui. Și nu numai pentru
acest lucru e lumea mai agitată ca altădată, ci și
pentru că se va da o luptă foarte mare între par-
tidul conservator și liberal, deoarece primul e, se
înțelege împotriva *expropriării*, punctul din pro-
gramul liberal, care pasionează mai mult.

La întrunirea convocată azi aci de conserva-
tori, d. N. Filipescu a spus că partidul conservator
e gata să dovedească puțința sa de a da pământ
țărănilor fără expropriere, în aceeaș măsură.

„Dar marilor reforme anunțate de noul guvern,
le voi consacra un articol special deoarece însem-
nătatea lor obligă la o dezvoltare ce n'ar cuprin-
de-o cadrul acestei scrisori”.

— Propaganda electorală e în toi. Atât conser-
vatorii cât și liberalii se întrec pe ei înșiși. Sunt
principii mari în joc. Singur partidul dlui Take
Ionescu, acceptând cele 15 scaune oferite de gu-
vern, e calm și aderează la programul liberal.

Socialiștii, mai aprigi ca niciodată — vor ca-
ori ce preț să aibă reprezentanți în parlament, dar
în excesul lor de zel, au determinat poliția din Tul-
cea să aresteze vre-o 50 din ei în frunte cu Dr.
Racowski care a și fost depus în arestul local.
Toți arestații erau înarmați și pregătiseră probabil
o manifestație de stradă ce putea deveni sânge-
roasă.

— Ieri s'a inaugurat în sala cea mare a Funda-
ției Carol I *Institutul de studii Sud-Est Europene*
cu scop de a se cunoaște bine națiunile din regi-
nea carpato-balcanică și din cele limitrofe. Consi-
liul provizor al acestui institut se compune din
dnii N. Iorga, G. Murgoci, și V. Pârvan. Au vorbit
dd. Iorga, Murgoci și I. G. Duca, ministrul instruc-
ției, care a lăudat inițiativa creării acestui institut.
S'au trimis cu acest prilej telegrame regelui Carol,
regelui Constantin al Greciei, regelui Petru al
Serbiei, regelui Ferdinand al Bulgariei, regelui
Munteneșului și prințului Gheorghe, diadohul care
se află în București. Cursurile institutului sunt li-
bere.

N. Russu-Ardeleanu.

Gemenea, unde poposec un ceas. A doua parte
a călătoriei mai ține alte patru ceasuri și de trei
ori trăsura Domnitorului trebuie să taie valurile
adânci și repezi ale Dâmboviței, care pe aici
n'are nicăiri poduri. Acest primitiv chip de-a
trece râurile, punând în primejdie adeseori
chiar viața oamenilor și cailor, cheamă în amin-
țirea vie a Domnitorului primele sale călătorii
prin România și anii ce s'au scurs de atunci
par'că nu mai socotesc deodată nimic: voioșia
și îndrăzneala tineretii nu vor pieri niciodată
din țara aceasta tânără!

Pe la ceasurile șapte Domnitorul sosește în
Târgoviște; norodul îl întâmpină în urale chiar
la marginea orașului și însuflețirea crește me-
reu în cursul serii: prin multe și duioase dovezi
populația caută să încredințeze pe Domnitor,
cât de adânc s'a înrădăcinat în suflete recunoș-
tința față de Acela, care a dus țara la glorie și
bifurcă.

Generalul Racoviță a și ajuns c'o brigadă în
Târgoviște, așa că linia Pitești—Câmpulung—
Târgoviște este ocupată de trupe și țara poate
aștepta liniștită mersul evenimentelor.

15/27 Mai. După ce acordă mai multe audiențe
și vizitează școalele, Domnitorul se îndreaptă
spre Capitală. Pe-o distanță de treizeci și opt
de kilometri, cât ține călătoria în trăsură, pre-
tutindenea, în fiecare sat, Domnitorul este în-
tâmpinat cu mare însuflețire, la Ghergani Dân-
sul se urcă în trenul special, care-l duce la

București. Aci, la gară, l-se face de asemenea
o primire măreață.

19/31 Mai. Ministrul de externe Cogălnicea-
nu trimite reprezentanților României în străi-
nătate instrucțiuni, cerându-le ca pe cale ofi-
cioasă și oficială să atragă atenția puterilor a-
supra faptului că în Bulgaria dunăreană există,
pe lângă Greci și Bulgari, un mare număr de
Români ce trăiesc în masse compacte, dela Vi-
din până la Küstendje, pe malul Mării Negre;
această populație românească, pătrunsă adânc
în interiorul țării, la Vidin și mai cu seamă la
Silistra, și în Dobrogea, este prigonită acum de
Bulgari mai mult ca pe vremea Turcilor; școale-
le și bisericile românești sunt închise, iar lim-
ba românească este alungată de pretutindenea!

1/13 Iunie. Astăzi se deschide congresul din
Berlin. Domnitorul are slabă nădejde că Basa-
rabia să poată fi mântuită.

8/20 Iunie. Domnitorul scrie tatălui Său: „A-
cum câteva zile gata să izbucnească o gravă
ciocnire cu Rușii, dacă n'aș fi intervenit numai
decât: trupele rusești înaintaseră atât de a-
proape de București, încât rupseră liniile no-
stre; îndată ce mi se raportă cazul, trimisei pe
generalul Cernat să declare comandantului rus
în numele meu că, dacă trupele rusești nu se
vor retrage în liniile lor, voi merge în mijlocul
armatei mele, iar comandamentul ruseșc va
trebui să poarte răspunderea unei eventuale
ciocniri! — În urma acestei declarațiuni, tru-
pele rusești se retraseră la cincisprezece chilo-

metri, dându-mi-se asigurarea că vor rămâne
acolo. A doua zi veni la mine un general rus
declarându-mi că înaintea liniilor stabile
s'ar fi făcut din greșeală și că s'a dat ordin
sever pentru evitarea oricărui conflict. În acelaș
timp îmi ceru audiență și reprezentantul Rusiei,
exprimându-și regretele pentru cele petrecute,
dar spunându-mi în acelaș timp, că la coman-
damentul ruseșc se urmărește cu cea mai mare
atențiune mișcarea trupelor noastre. Mi explica
că această mișcare a fost provocată de trupele
rusești, cari au ocupat împrejurimile Bucureș-
tilor, ceace a trezit cu atât mai mult bănuiala
noastră, cu cât este încă proaspătă în amin-
țirea noastră amenințarea cu desarmarea. Când
el recunoscu, că „a fost un cuvânt nefericit, ce
n'ar fi trebuit să fie rostit niciodată”, și că ar
fi de dorit să dispară orice neîncredere, ră-
punsei că aceasta este și dorința mea cea mai
arzătoare, dar că îndeplinirea ei atarnă de
Rusia! Apoi adusei vorba de Basarabia, spu-
nând că n'ar mai trebui să ni se ceară retroce-
darea ei, căci eu cred că prietenia unui popor
întreg are mai mare preț decât o bucată de pământ!

„Călătoria mea prin Oltenia și Bulgaria s'a
asemănat unui marș triumfal; armata mă în-
tâmpina cu nespusă însuflețire, iar tinerimea o
era electrizată. Toate școalele în frunte cu învă-
țătorii lor mă întâmpinară cu cântece și poezii
patriotice, iar populația din orașe și sate mă sa-
luta în urale, mai cu seamă țărănimia, pentru

Presa fraților din România și persecutarea învățătorilor și școlărilor noastre. La telegrama corespondentului său din Arad care-i raportează despre persecutarea învățătorilor și școlărilor noastre din comitatul Aradului, confratele „Minerva” face următorul comentariu care exprimă exact și vederile noastre:

„Fapta relatată de corespondentul nostru e în flagrantă contradicție cu încercările primului ministru ungar de a face împăcarea între Români și Unguri.

Dacă procedurile de felul celui întreprins de inspectorul școlar din Arad sunt menite să alieze pe Români a ceda din drepturile ce li se cuvin, atunci autoritățile maghiare se înșală.

Mai curând acele proceduri duc de-a dreptul la zădărnicierea încercărilor contelui Tisza”.

Se mișcă și Germanii. „Liga pentru conservarea elementului german în Ungaria” din Viena, publică un manifest în ziarul „Reichenberger Zeitung” intitulat „Situația nedreaptă a Germanilor din Ungaria”, în care arată nedreptățile ce se fac Germanilor dela noi, Ungurii — scrie numitul ziar — opresc apariția ziarelor germane și pe redactorii îi amendează și întemnițează. România — adaugă mai departe — poate apăra interesele conaționalilor ei din Ungaria; cu atât mai mult ar trebui ca cele 70 milioane de Germani să înfrâneze șovinismul sălbatic al Ungurilor. — Apoi termină: „Germanii din Europa centrală! Nu neglijați pe conaționalii voștri de sub dominația ungurească. Ajutați-i ca să-și recâștige drepturile.”

Ar fi și vremea.

Partidul guvernamental contra... guvernului. Ziarul „Magyar Hir’ap” scrie, că împărțirea circumscripțiilor electorale a revoltat și pe mulți deputați din partidul guvernamental. În special deputații din părțile ardeleni le pare că ar fi favorizați Români, și dlor le scapă terenul de sub picioare. Mercurea trecută, după lășarea din parlament, deputații răsvrățiți l’au tras de-o parte pe primul ministru și l’au provocat să se explice. Contele Tisza, mai amenințându-i, mai îndulcindu-și glasul, a încercat să-i capeteze, dar nu a reușit; apoi i-a părăsăit sub cea mai mare presiune. Iar deputații nemulțumiți promit că vor continua acțiunea.

Hajdudorogh. Liga maghiară gr. cat. a pornit la inițiativa falimosului ei șef Szabó o campanie întinsă împotriva episcopiei de Hajdudorogh. Primatul rom. cat., primul ministru și ministrul de instrucție au fost rugați într’un apel special să abandoneze chestiunea revizuirii. Din lipsă de spațiu am rezervat articolul nostru în chestiune pentru numărul viitor.

In jurul tratativelor.

Arad, 10 Februarie.

Contele Tisza asupra tratativelor.

Asupra tratativelor cu Români, primul ministru, contele Tisza, a declarat în clubul guvernamental, Sâmbătă, următoarele:

— Din partea mea consider ca terminate discuțiile urmate cu conducătorii Românilor. Am discutat amănunțit cu acești domni întreaga chestiune și le-am fixat punctele în marginile cărora sunt gata să dau atenție intereselor și cererilor poporului român, în cazul, când **Români ar renunța la programul lor naționalist și ar primi fără rezerve punctul de vedere al statului maghiar unitar.** Domnii cu cari am tratat, au luat la cunoștință expunerile mele și m-au încuștințat că vor grăbi hotărârea în pleno. Aud că au convocat comitetul pe ziua de 17 cor. Aceasta dată, de fapt trece peste termenul dorit de mine, dar e lucru neînsemnat acesta. În tot cazul le-am dat să înțeleagă că acum aștept un **lămurit da sau nu** și că mai departe nu voi intra la tratative. Cât ce voi primi răspunsul bărbatilor de încredere români, **imediat aduc chestiunea spre dezbateri în fața parlamentului.** Cred că cea mai potrivită formă va fi să mă las interpellat, apoi voi ruga camera să-mi pună **răspunsul la ordinea zilei.** Vom face astfel cu nădăjdea, ca parlamentul să discute amănunțit și temeinic chestiunea, iar țara să fie informată și asupra celor mai mici amănunte în mod autentic în ce privește limitele concesiilor, scăpând de impresia pervertirilor tendențioase ale presei de partid.

Cu natura acestor declarații ne ocupăm azi în pagina primă.

Declarațiile dlui Dr. Iuliu Maniu.

În numărul de Sâmbătă ziarul „Universul” aduce următoarele declarații făcute corespondentului său de d. Dr. Iuliu Maniu:

„Dela ședința comitetului național delegații români au avut trei întrevederi cu contele Tisza,

cari au avut darul a clarifica multe amănunte. Cu toate acestea însă noile întrevederi n’au schimbat situația ce exista înaintea acestor întrevederi.

Mi-e imposibil să dau deslușiri detaliate nici în ceea ce privește convingerea mea personală, care de altfel este cunoscută. Trebuie să mă mulțumesc deocamdată a-mi exprima deplina mulțămire asupra unității de vederi, care există între membrii comitetului și delegații cari au tratat cu contele Tisza.

Este absolut sigur, că comitetul își va aduce hotărârea cu **unanimitate și în mod solidar.** Speranțele bune pentru o atitudine demnă în chestia acestor tratative au fost întărite prin **ținuta bărbătească și românească a prelaților români:** Dr. Miron Cristea, Ioan Papp, Dr. Demetriu Radu, Dr. Vasile Hossu și Dr. Valeriu Frențiu, **cari în aceste timpuri de importanță istorică au știut să se afirme din punct de vedere românesc și național, în mod demn de recunoștință.**

Va veni vremea când se va putea desluși importanța acestor tratative în toate amănuntele ei. Deocamdată mă mărginesc a constata, că națiunea română din Ungaria și Transilvania va ști aprecia importanța zilelor de azi, când evoluția națională își va păstra cele mai mari comori ale sale: demnitatea și solidaritatea națională”.

Un interview cu d. Dr. Al. Vaida.

„Information” din Viena publică o convorbire avută de reporterul ei cu d. deputat Dr. Alexandru Vaida. D. Dr. Vaida a declarat următoarele despre efectul ce l’au avut asupra tratativelor reprezentanților partidului nostru național cu contele Tisza, declarațiile contelui Czernin, ale dlui Take Ionescu și în special declarațiile dlui Nicu Filipescu:

Noi îi suntem foarte recunoscători ambasadorului nostru la curtea română, pentru simpatiile, cari le dovedește pentru cauza și pentru poporul nostru. Un ambasador care reprezintă interesele monarhiei cu așa înalt simț de datorie cum o face contele Czernin, este după părerea mea de sine înțeles, că el voințe să înlăture ori ce divergență din relațiile României cu Austro-Ungaria, cari ar putea să tulbure conlucrarea lor. Vremile când statele se închideau după muri chinzești au trecut.

Solidaritatea în sentimente lasă natural să se vadă, că jidovimea din întreaga lume protestează împotriva pogromului rusesc, fără a se privi aceasta ca o amestecare în afacerile interne ale Rusiei. E foarte natural, că ori ce om care dorește bune relații între monarhia noastră și România, dorește din adâncul inimii să fie în Ungaria astfel de stări, cari să permită o bună înțelegere între România și Austro-Ungaria. O Românie amică, paralel cu frecările dintre Români din Ungaria și Maghiari nu e totuși condiție de armonie. Așa se pot lua și așa trebuie să se ia acele declarații, cari au fost fals interpretate de fanatismul opoziției.

Că cutare sau cutare bărbat politic al României și-a expus vederile într’un mod subiectiv și supărător pentru Maghiari, asta nu atinge meritul chestiunii. Trebuie să se știe, că mare starea Românilor din Ungaria e așa cum după lege ar trebui să fie, că oare e salutar pentru monarhie, că peste trei milioane de cetățeni cari și-au împlinit totdeauna datoria, sunt lipsiți de cele mai primitive drepturi. S’a spus totuși întotdeauna că Români se folosesc de aceleași drepturi ca și Maghiarii. Maghiarul are cel puțin dreptul la limbă, școală și cultură, câtă vreme în această privință legile acordate Românilor de mult sunt în cea mai mare parte scoase din vigoare. Politicește sunt însă circumscricțiunile românești tot așa de libere. Ba ce-i mai mult, acolo pretorele comite abuzuri pentru a face servicii statului maghiar.

I se aruncă ministrului președinte că vrea să încheie pact cu Români, și ministrul președinte neagă această tencuială. E adevărat că nici el nici

căteanul român vedea în Turc pe dușmanul său de veacuri, de care astăzi este mântuit. — Armata mea se înfățișează admirabil, are o ținută frumoasă și este bine exercitată; mulțumită Camerelor, cari votează într’un singur glas toate creditele, trupele au vestimente nouă și întreaga artilerie își are toți caii. Dacă sfârșirile congresului din Berlin nu vor isbuti, armata mea va deveni un factor însemnat, care va fi căutat.

„Vizitând Bulgaria, am fost împărtășit de multe ovațiuni; în Vidin, Ruși, Bulgarii și Turcii îmi pregătiră cea mai strălucită primire; a fost cât se poate de pitorească priveliștea când debarcai în această veche cetate dunăreană, în care intraseră trupele mele biruitoare, și când toate naționalitățile, adunate pe mal în costumele lor scilpitoare, mă salutară în urale răsunătoare. Salvele din Calafat, la cari răspundeau acuma tunurile rusești, îmi aduceau aminte de timpurile interesante ale anului trecut, când bombele românești sburau peste Dunăre, ca să amuțească tunurile turcești. Ora-

șul, care nu suferise prea mult de bombardare, îmbrăcase podoabele cele mai frumoase, pe toate casele fluturau stegulețele românești, rusești și turcești și străzile erau preserate cu flori... Pe câmpul bătăliei dela Smârdan, unde trupele mele dobândiseră o biruință strălucită, am pus o cunună deasupra movei uriașe, unde-și dorm somnul de veci vitejii Români căzuți în luptă, vre-o sută optzeci la număr. Anul viitor voi înălța acolo un monument. În Arcer-Palanca, Lom-Palanca și Rahova, norodul m’a primit cu aceeași dragoste, ca pe un liberator; în Rahova umbrai călare șase ceasuri, pe o arșiță năbușitoare, vizitând întinsul câmp de bătălie, unde avem multe morminte, pe cari Bulgarii (ce știu toți românește) le îngrijesc cu grije și dragoste.

„Alaltăeri am primit în audiență solemnă pe reprezentantul Italiei, care mi-a adus colierul ordinului Anunciatei. Italia și Regele ei ne-au dat în timpul din urmă numeroase dovezi de sincera lor simpatie!”

Dr. BALÁZS EMIL
instituit pentru consultațiuni medicale,
TIMIȘOARA-centru Palatul Dauerbach.

Operează și vindecă boli de piele și sexuale cu razele Röntgen
Operarea polipilor și a altor formațiuni cu aceleași raze. Electroliză.
Metode electrice de vindecare. Massage electrică. Vindecarea
bolilor de beșică prin electricitate. Consultațiuni pentru opere-
rare și boli de piele dela 8—9 ore a. m. și dela 2—5 p. m.
Celor din provinci cărora se recere Ingrijire mai îndelungată le
stă la dispoziție camere confortate anume. (Ba 927—60)

uol nu voim pactul. Noi voim numai, ca legile să rămână aceleași și să ne dea garanțe, că acele legi vor fi aplicate cinstit.

Problema românească din Ungaria așadar nu e problemă politică, ci o chestiune de drept, prin urmare independentă de curentele politice interne ori externe. Această problemă trebuie să aștepte o soluție nu pentru coteriile politice ori pentru goale „prietenii” externe, ci pentru că fiecare factor serios al monarhiei are interes ca Ungaria și Austria să fie puternice. Până ce însă nu se va afla un tratament mulțumitor pentru cei peste trei milioane de Români și pentru celelalte naționalități, monarhia nu va putea ajunge la puterea, pentru a fi căutată prietenia ei și pentru a fi temută. Că oare tratativele vor ajunge la un rezultat, nu o pot spune. Pretențiunile noastre sunt minimale și se mișcă în cadrele legilor. Se va vedea care va trage mai greu în cumpănă: înaltele interese de stat sau șovinismul păgubitor care în timpul din urmă a ieșit iarăș puternic la suprafață.

O nouă confederație balcanică.

— Alianța româno-sârbo-greacă. —

Arad, 10 Februarie.

Intreagă presa austriacă și ungurească e alarmată de o telegramă din sursă greacă din Atena, care pretinde a ști că o alianță a fost stabilită și ratificată între România și Grecia. Această alianță ar urma să fie întărită prin căsătoria moștenitorului grec cu A. S. R. principesa Elisaveta a României.

Știrea despre această căsătorie o găsim de altfel și într'un ziar din București care pretinde a ști din sursa cea mai autorizată, că sosirea d-lui Venizelos în București are o însemnătate matrimonială. Primul ministru grec a cărui vizită în România coincide cu prezența diadohului în capitala română, — scrie confratele bucureștean —, aduce cu sine consimțământul regelui Constantin al Greciei pentru logodna pricipelui moștenitor Gheorghe cu A. S. R. principesa Elisabeta a României.

Referitor la alianța româno-greacă se afirmă din sursă greacă, că aceasta (în primul rând) ar avea caracter defensiv contra unui eventual atac fie din partea Bulgariei, fie din partea Turciei.

Tratatul româno-grec are și clauză care obligă Grecia să dea tot sprijinul principatului albanez al prințului de Wied. Despre acest tratat de alianță are cunoștință și ministrul turc dela București.

Iar o telegramă din Belgrad aduce știrea că e pe cale a se încheia o alianță sârbo-greacă și sârbo-muntenegrină, îndreptată mai ales contra Austro-Ungariei.

Din cercurile diplomatice ni se comunică că România va intra formal în noua alianță balcanică care va cuprinde România, Serbia, Muntenegru și Grecia.

În acest scop a venit la București d. Venizelos primul ministru al Greciei și tot pentru punerea la cale a acestei alianțe a sosit și d. N. Pasici primul ministru al Serbiei. Alianța va avea un caracter defensiv, căutând în primul rând să menție neștirbit tratatul de pace dela București.

Alianța se încheie sub auspiciile triplei înțelegeri deși Germania și Italia par a-și fi dat adeseunea lor câtă vreme noua alianță va păstra caracterul defensiv.

Din Constantinopol vine știrea, că ministrul de război Enver-pașa a plecat la Adria-

nopol, unde va avea întrevederi importante cu primul ministru bulgar Radoslavoff.

Berlin. — „Berliner Tageblatt” află din Petersburg: Cu toate desmințirile, cercurile diplomatice din Petersburg susțin că Pasici și Venizelos au avut la Petersburg conferințe serioase cu privire la lichidarea războiului balcanic și la încheierea unei noi alianțe balcanice. Serbia și Grecia au primit asigurări relativ la sprijinul Rusiei.

Călătoria primului ministru sârb la București se consideră ca o confirmare a acestor știri.

Petersburg. — Din cercurile diplomatice se anuntă că în conferințele dintre dnii Sasonov, Pasici și Venizelos, la care a asistat și reprezentantul Muntenegrului, nu s'a stabilit o nouă alianță între Serbia și Grecia, dar fiindcă vechile tratate se află încă în vigoare. În aceste conferințe au fost rezolvate unele chestiuni litigioase între Grecia și Serbia. Între aceste chestiuni e și chestia graniței de sud și a portului Salonic. În privința acestui port s'a stabilit că Serbia poate întrebuința o parte din port pentru scopurile sale comerciale. Serbia a acordat Greciei concesiunile bisericesti și școlare, cerute de Grecia în favoarea locuitorilor Greci din Serbia de sud.

Se constată că între România și Grecia s'a stabilit o alianță cu privire la menținerea păcii dela București.

O altă alianță a fost încheiată între Bulgaria și Turcia. Se zice că această alianță ar avea caracter ofensiv.

Reprezentanții celorlalte state balcanice au intervenit pe lângă diplomații ruși, cerând ca să nu se acorde Turciei și Bulgariei nici un împrumut, întru cât e de prevăzut că el va fi întrebuințat pentru scopuri războimice. Sasonov a promis că va sprijini această cerere.

Viena. — Ori care va fi rezultatul conferințelor din Petersburg, nu încapă îndoială că Rusia vrea să creeze un nou focar de agitațiuni și primeidii. Se proiectează reînnoirea planurilor dușmănoase ce au dat naștere primei confederații balcanice, cu singura deosebire că noua alianță nu se va îndrepta împotriva Turciei.

Declarațiile d-lui general Coandă.

Invențiile ziarului „A Nap”.

Arad, 10 Februarie.

Sub titlul „Balkáni ágyuk Erdély ellen” (Tururi balcanice contra Ardealului) ziarul „A Nap” publică în numărul său de azi la loc de frunte un interview pe care corespondentul său din București, Béla Körödy, pretinde că l-a avut cu d. general Coandă din armata română, care i-ar fi făcut următoarele declarații senzaționale:

— Vizita diadohului grec Gheorghe e în legătură cu logodna sa cu principesa Elisabeta. Tinerii abia azi s'au văzut mai întâi la dineul dela palatul regal, în prezența regelui, reginei și a moștenitorului de tron. Toți avem împreună cu regele, impresia că moștenitorul grec a rămas fermecat de frumusețea extraordinară a prințesei. Suiește ei sunt logodiți: logodna oficială va avea loc incontestabil la Atena. De aci încolo apoi România îi va fi Greciei nu numai prietenă, ci, și un sprijin în politica ei balcanică și europeană. Peste câteva zile primul ministru grec d. Venizelos va sosi la București pentru ca să ratifice convenția româno-sârbo-greacă, pe care d. Maiorescu o proiectase deja în August. Apoi d. Venizelos vrea să aibă cunoștință personală cu membrii actualului guvern.

Azi s'a prezintat regelui ministrul Greciei și i-a declarat, că regele elen a trimis instrucții d-lui Venizelos la Petersburg, că imediat ce va sosi la București, să raporteze amănunțit regelui Carol despre rezultatul bun sau rău al călătoriei sale în Europa și totodată să-i ceară sfaturi în toate chestiile privitoare la Grecia.

Acest ordin al regelui a făcut cea mai bună impresie atât asupra regelui, cât și asupra noastră.

Prin această confederație România și Serbia

vreau să-și cultive în mod mai accentuat aspirațiile în Ungaria. Teritoriul Ungariei, care este cucerit de Români, totdeauna a fost pământ românesc iar acum în stârșit trebuie să-l liberăm sub stăpânirea maghiară. România și Serbia interese identice cu privire la monarhie. În rândul ei Grecia, în momente grave, va să-și s'ă țină pe Bulgaria în șac. Asta i-o cere de sine fel și convenția.

România și Serbia au ratificat convenția în luna lui Decembrie, dar Grecia n'a putut ratifica până acum din cauza stabilirii frontierei Albaniei de sud și a evenimentelor din Egipt.

Ce privește tratativele între Români și Maghiari am credința că aceste tratative vor fi încheiate încă de Danofi încă vrea să se arate mare scambiu ca și contele Tisza. Aspirațiile și ficțiunile egoiste bulgare, i-au adus moartea, patruzeci și șase pustuirea, iar tunurile noastre le-au dus la porțile Sofiei.

Această lucră se va întâmpla și cu Ungaria deși aci, ce-i drept, va merge mai greu. România a făcut deja demersurile necesare pentru rupere definitivă de către monarhie, pentru a apoi să ducem în Ungaria tunurile românești sârbești și să anexăm teritoriul care de veacuri ne aparține nouă”.

(Toate sublinierile sunt ale ziarului maghiar N. R.).

Referitor la declarațiile d-lui general Coandă observăm că prea sunt boboabe ale fantaziei evreo-maghiare.

De altfel însuși „Pesti Hirlap”, organul cel mai inventios și mai setos de senzații e nevoit să declare că contestă autenticitatea interviului apărut în „A Nap”.

Cronica externă.

Principele de Wied la Roma. Se anunță de la Roma: Principele de Wied a sosit ieri aici și se va prezenta în audiență la regele Victor Emanuel și probabil la Papa. Dela Roma viitorul domnitor al Albaniei se va duce Vineri la Viena, unde se va prezenta în audiență la monarhul, iar de aci în 16 l. c. se va întoarce la Berlin. După ce va fi absolvit din armata germană prințul va merge la Neuwied, unde în 19 sau 20 l. c. va primi delegația albaneză care-i va oferi tronul Albaniei. Dela Neuwied prințul și soția sa vor merge la Waldenburg, unde vor vizita pe sora prințesei, care, se știe, e prințesă de Schönburg-Waldenburg. Aici îl va însoți pe prinț și delegația albaneză.

Plecarea prințului de Wied se crede că va avea loc prin 26—28 Februarie.

Situația în Bulgaria. Se anunță din Sofia: Coaliția liberală a organizat o mare întrunire publică în sala „Noua-America” la care au luat cuvântul primul ministru Radoslavof, Tonceff și Dr. Ghenadieff.

Cei trei fruntași ai partidului dela putere în primul rând au infierat atitudinea antipatriotică a opoziției care în loc să dea concursul ei guvernului pentru a tămădui țara de catastrofa în care au aruncat-o cei cari au guvernat țara înaintea lor, caută, prin opoziția scandalosă ce fac și prin agitațiile antidinastice la cari se dedau s'o arunce într'o prăpastie din care să nu poată eși.

A doua chestiune discutată de cei trei fruntași a fost aceea de a se ști, întru cât sunt fondate știrile despre un nou război ce ar izbucni la primăvară și la care ar participa și Bulgaria.

Oratorii — de comun acord — au protestat împotriva acestor știri pe cari le-au taxat de tendențioase. Ei au afirmat în mod categoric că la primăvară nu va fi nici un război și că chiar de ar izbucni un război între Turcia și Grecia, Bulgaria nu va participa.

Primul ministru Radoslavof a declarat că oamenii de stat bulgari cari s'ar gândi, în situația actuală a poporului bulgar la un nou război, ar trebui să fie niște nebuni. Guvernul actual a venit la cârma țării, — a mai spus el — ca să tămăduiască Bulgaria de starea ori-

tică în care se află și pentru a-și îndeplini această grea sarcină are nevoie de o eră de pace și de liniște. Asta însă nu înseamnă, a încheiat dânsul, că țara va fi lăsată neapărată în cazul când ar fi atacată, ceea ce nu este cazul, fiindcă nimeni nu se gândește la așa ceva.

Unul din oratori punându-și întrebarea pentru ce a fost dizolvată camera, a dat următorul răspuns: Camera a fost dizolvată pentru că elementele din care se compunea minoritatea nu erau în stare să dea un guvern. Atât agrarienii cât și socialiștii vor schimbarea actualii stări de lucruri, fără a fi în stare însă să pue alta în locul ei. Unii în majoritate țărani, ceilalți în majoritate muncitori, toți sunt aramați și incapabili de a-și da seama de realitatea lucrurilor. Îmbuițați cu teorii împrumutate din apus, ei își închipuie că o țară se poate governa pe baza unor teorii utopice.

Oratorii nu s'au mulțumit a ataca numai problemele de mai sus. Fiindcă opoziția face caz de atitudinea guvernului, cei trei reprezentanți ai acestui guvern au pus și ei pe tapet chestiunea de a se ști cine sunt vinovați de catastrofa Bulgariei. Oratorii au atacat ambele formațiuni guvernamentale. Gheșof și Danef pe care le acuză de greșeli diplomatice. Gheșof este acuzat că n'a încheiat pacea după isbânda dela Lüle-Burgas sau Ceatalgea, când cu forțele de care dispuneau ar fi putut învinge pe aliați dacă această n'ar fi respectat stipulațiile tractatului.

Danef este acuzat că n'a știut să-și asigure spatele din spre România, dându-i compensațiile pe cari le cerea.

Vmovații dela 16 Iunie însă n'au scăpat încă de pedeapsa pe care vor trebui să și-o ia în treagă.

Oratorii au terminat cu amenințarea că guvernul va fi silit să ia măsuri energice împotriva elementelor externe cari voiesc să introneze anarhia în țară.

Din cuvântările ținute impresia generală este că guvernul va căuta să-și facă majoritate, în nouile alegeri, și că va da în judecată cabinetul Gheșof și Danef.

Cauzele amânării reluării raporturilor greco-bulgare. Reprezentanții diplomați bulgari din străinătate au primit însărcinarea să asigure cabinetele respective că guvernul bulgar este animat de intențiuni pacifice și că nu numai cabinetul actual dar opinia publică bulgară are ferma voință de a îndrepta toate sămțele Bulgariei spre consolidarea ei culturală și econ. În acelaș timp reprezentanții bulgari vor explica cum, din cauza greșelii cabinetului din Atena care nu și-a îndeplinit încă făgăduința de a libera pe toți supușii bulgari ținuți închiși, reluarea raporturilor diplomatice greco-bulgare a fost amânată.

Frontiera sârbo-muntenegreană. După protocoalele oficiale, linia de frontieră sârbo-muntenegreană taie sangiacul Novi-bazar în părți aproape egale. Muntenegrul trage două avantagii principale. În primul rând, pentru sangiac, noua frontieră face să intre în posesiunea Muntenegrului câteva elanuri sârbești, pe care frontiera dela 1878 le tăia în două; în urmă în vechia Serbie, Muntenegrul are centrele Ipek și Djakovita și mai cu seamă mănoasa câmpie Metochia.

Muntenegrul și-a mărit teritoriul cu 60 la sută.

Frământările din Franța.

— Dela colaboratorul nostru special, —

Paris, 7 Februarie.

Cine știe să citească în sufletul poporului francez, care întotdeauna s'a pasionat de problemele mari politice fie externe fie interne, poate constata cu ușurință că *Franța trece printr'o mare criză politică internă*. Chestiunile ce va trebui să le rezolve, mai curând sau mai târziu, dar în ori ce caz în viitorul apropiat națiunea franceză, nu sunt chestiuni mărunte de bucatărie politică, ci probleme mari, cari au o profundă influență asupra vieții politice interne a Franței. *Insaș forma de guvernământ este în joc*. Franța nu mai trebuie confundată cu republica, fiindcă mulți Francezi nu sunt republicani sau nu mai sunt republicani *intransigenți*...

Reacțiunea monarhistă și catolică și-a ridicat capul și dă asalturi nu numai contra șefilor cari reprezintă partidul republican, cum sunt spre exemplu dnii Clemenceau și Caillaux, ci chiar contra ideii republicane, contra existenței celei de a treia republice, fondată la 4 Septembrie 1870.

Cel care a trădat republica și adevăratele ei interese, cel care cu mână fermă a cutezat să deschidă porțile iar apoi poarta înaintea reacțiunii, cel care dnii ideea și din instituțiile republicane și-a făcut un *pedestal personal*, este însuși actualul șef al republicii: d. Raymond Poincaré... Este greu, foarte greu a ghici ce este în fundul sufletului unui om mare și mai ales a unui mare ambițios. Capii politici cari au proiecte mari nu și le așează și nu-și exprimă suprema ambițiune decât în momentul când o crede realizabilă... Napoleon n'a spus că vrea să fie împărat decât atunci când întreaga Franță îl cerea ca monarh, după ce binemeritase în chip așa de strălucit dela patrie încă această patrie, pe care de repetate ori o salvase, nu mai putea să-i refuze puterea personală și coroana. La 18 Brumaire, când Napoleon Bonaparte sfărâmasese puterea directă a poporului spre a se proclama consul iar mai târziu prim-consul, tânărul și ambițiosul general n'ar fi avut curajul să-și afirme în public ambițiunea de a purta sceptrul imperial...

Iată de ce credem că este dificil a ghici cari sunt intențiunile adevărate și proiectele ascunse ale lui Poincaré, care este și el un arivist, dacă nu de talla gigantică a lui Bonaparte, cel puțin un arivist mediocru, un arivist *burghez*, un arivist în felul său.

Ce vrea d. Poincaré? Nu-i ajunge gloria septennatului prezidențial? Visează dictatura sau plănuiește restaurarea monarhiei legitimize? Este bun republican? Atunci de ce persecută sau combate cu atâta dușmănie și tenacitate pe adevărații republicani, pe republicanii nepătați și sinceri? Dacă este într'adevăr republican de ce a consimțit, în Ianuarie 1913, să fie ales președinte al republicii cu voturile drepte catolice și monarhiste, pe cari i le-au oferit contele Albert de Mun și d. Pion, reacționari și naționalști încarnați? Și dacă este într'adevăr republican de ce a protejat, ca prim-ministru și apoi ca președinte al republicii, pe reacționarii din dreapta și de ce a subminat și a slăbit stânga republicană? De ce a făcut ca, în 1912 și 1913, camera să voteze o reformă electorală (numită R. P., inițialele cuvintelor „Représentation proportionnelle”), care deschide reacțiunii drumul în parlament? De ce a numit guverne de republicani transfugi, ca Briand și Barthou, cari, formate de trădătorii stângei republicane guvernau cu concursul centrului moderat și a dreptei monarhiste? De ce a susținut cu tărie legea serviciului militar de trei ani, pe care reacțiunea o considera ca un succes al ei? De ce, prin instrumentele sale (dnii Barthou și Charles Dumont, căzuți dela putere în Noemvrie 1913) a combătut *impozitul pe venit*, reformă democratică îndreptată contra marilor capitaliști reacționari? Dacă d. Poincaré este într'adevăr republican și ține la instituțiile republicii, de ce în viitoarele alegeri promite a acorda înalta sa protecțiune candidaților moderați sau chiar reacționari, de ce nu s'a sfiit să se alieze cu clerul catolic, care este intruparea monarhiei drapelului bourbonian, a drapelului *alb*?... Iar pe republicanii de marcă: Clemenceau, Caillaux, Pelleran, etc. de ce i-a persecutat? De ce caută să distrugă creditul dlui Georges Clemenceau, cel mai mare idealist dintre republicanii adevărați în viață?... De ce, cu aur mult, sub-

ventionează marile ziare reacționare, cari îl lovesc în cap pe bătrânul Clemenceau și cari dlui Poincaré îl cântă osanale ca unui dictator victorios?... Dacă actualul cap al republicii ține la această formă de putere politică și la principiile ei, de ce își la alure de monarh cutreerând Franța în lung și în lat, vorbind populației naive ca un suveran, făcând pretutindeni cadou, distribuind distincțiuni, făcând partizani nu republicii, ci sieși *personal*? Ce sunt manierele acestea de monarh la un președinte al unei republicii democratice?...

Am putea continua încă mult timp cu aceste chestiuni cari, toate, ilustrează rolul curios ce actualul președinte al republicii îl joacă cu un deosebit *brio*. Mărturisim sincer că, deși urmărim zilnic toate manifestațiunile politice interne franceze, nu avem curajul să dăm un răspuns general categoric la chestiunile de mai sus. Ezitam să afirmăm că d. Poincaré, fiul unu pașnic burghez din Lorena, crescut în spirit burghezesc, având un caracter eminent burghezesc: prudent, circumspect, calculator, aproape laș, are curajul să se gândească serios la restaurarea monarhiei, fie în profitul său, fie în profitul dinastiei Bourbon sau Bonaparte... Pentru așa ceva trebuie sabia și curajul unui soldat! Trebuie spiritul de vitejescă aventură al unui Bonaparte sau măcar al unui Boulanger.... Iar noi știm că d. Poincaré numai eroid și aventuros nu este.

Dar atunci ce însemnează aceste continue cochetării cu dreapta monarhistă, din partea acestui șef al republicii franceze? Judecând numai după faptele concrete ale dlui Poincaré și trebuie să admitem că, ales cu concursul dreptei el inclină spre dreapta. Cu ce scop? Mister!... Un singur lucru este sigur, căci reiese din toate manifestațiile dlui Poincaré de când a ieșit la suprafața politice franceze: acest om are o *politică personală a sa*. Poate el singur nu este lămurit ce va face cu ea, unde îl va conduce această politică personală... Dar, fiind un ambițios, o are și așteaptă *rezultatele* ce le poate aduce un *moment oportun*, unul din acele mari momente istorice cari vin așa de rar și de cari marii ambițioși trebuie să profite...

Considerând toate acestea putem afirma că dlui Poincaré îi revine în mare parte responsabilitatea actualelor mari sbuciumări interne din Franța.

INFORMAȚIUNI

Frica zilei de mâine.

— Opinia publică budapestană despre Români. —

Budapesta, 9 Februarie.

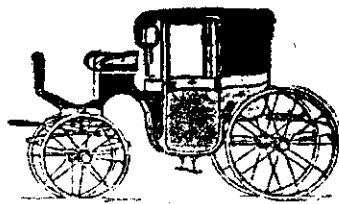
Azi am să spun o seamă de momente cari arată cât de amuzant este să te știe lumea budapestană că ești român, unul din oamenii viitorului, unul cărui a se vor crea posturi, unul care va plona în front și va periclită viitorul neoașului neam unguresc. De când contele Tisza s'a hotărât să vorbească cu reprezentanții Românilor, zic, de atunci am ajuns în această situație curioasă. Când se întâlnește doi-trei de-ai noștri, la cafeenea sau pe stradă și încep să vorbească — natural, nu ungurește — la moment se formează grupuri de sateliți cari rotesc în jurul nostru, privesc cu coada ochiului, bănuiesc, șoptesc și se resemnează... „vezi și ăștia sunt Români”. Ziua următoare ziarele seriu despre „Cafeneaua Românilor”, despre buna dispoziție a noastră, cari suntem numiți „aripa stângă” și nu e lucru mare... de ce să nu ni se ceară chiar „interviu”-uri. Să nu te vadă cumva această lume cu joben — imediat te declară candidat de „fispán”; să nu iai creionul să scrii sau să desenezi, căci judecata e făcută la moment... ai căpătat mandat pentru zidirea parlamentului românesc, ești însărcinat cu consemnarea pretențiunilor personale ale universitarilor; iar dacă dai bine examenul și profesorul ți se arată recunoscător... ești designat pentru post de docent sau profesor universitar.

E curios... dar acum toți ar dori să fie ca noi... Români.

№ 12. Telefon Nr. 467.

Kardos Gyula,

ea mai mare fabrică de trăsuri sudungară cu putere electrică TEMESVÁR-GYÁRVÁROS, Haromkirály-ut 14. sz. (Casa proprie).



Mare magazin de trăsuri noi și folosite.

Pregătesc lucruri de fierar, rotar, șelar, de lustrat și orice reparări de brânșă aceasta, cu prețurile cel mai moderate — Prețurent gratis și franco. — Caro funebre, felurite căruțe »landaner« cu prețuri moderate

Azi am avut oră de electrotehnică. Profesorul Söpkéz este, pe lângă electrician și deputat guvernamental al cercului (bineînțeleas cerc românesc) Hunedoara. Ni se explică intensitatea curenților electrici. Dela o formulă se trece la alta și mintea studentului obosește. Ajungem la forma finală. Pe tablă e în șirul de jos R. H=N. „Domnilor! — zice profesorul-deputat — rezultatul din R și H este egal cu N. Spre a vă însemna literile, gândiți-vă puțin la chestia de Naționalități și veți vedea că ea este echivalentă cu rezultatul chestiei Românești și-al celei Hrvate. În ziua de azi și așa lumea își bate capul mai mult cu rezolvirea acestui produs de naționalitate decât cu produsul propriu al electrotehnicii”.

În băncile dela stânga din sală se aud voci timide: „Mungó... colegii mei îmi dau ghionturi din toate părțile, iar după încheierea prelecțiunii un „necapacabil” Morgenstern vine la mine și îmi zice:

„Vezi! cuvintele lui Söpkéz sunt o dovadă că pacatul e gata”.

Alt crâmpci: „Parlamentul valah” își ținea ședințele în mezzaninul palatului Clotild. Sus se desbăteau cele mai luminoase ideale ale unui neam apăsător, iar jos în despărțăminte cafelei se aștepta evenimentul mare al rezultatului: studenții și iar studenții, icicolo câte-un „fruntaș”. Eram la o masă cu un ziarist din Tară și discutam cum am putea face legături cu cercurile sportive din România pentru o serie de întreceri. Dela o vreme observăm câteva perechi de ochi, cari se uită atenți la noi și își fac notițe din gesturile noastre. Erau reporterii ziarelor de senzație. Încă în decursul aceleiași zile ziarele aduc vestea: „toate ziarele din România și-au trimis corespondenți speciali la parlamentul valahicesc”... suntem chemați la telefon... ziaristii notează sărguincios: „reporterii ziarelor din România sunt în continuă legătură telefonică cu persoanele politice din București”... Dl Mihali mă roagă să-i duc câteva depeșe la poștă (conținut indiferent), mă fac că plec, un ziarist din cei amintiți vine la mine, se prezintă... „redacteur von Az Est” și se face că mă întreabă de sănătate și de una-alta, în vreme ce trage cu ochiul la depeșe, eu plec și încă repede, ziaristul merge atâ la ceilalți și capetele lor se apropie, șoptesc și pe urmă se perindează și ei la telefon: toate ziarele remarcă faptul că s’au trimis numeroase depeșe la Viena și București.

În vremea aceasta vine dl Maniu și dă un comunicat răspicat și foarte elocvent. Parcă văd și acum fețele acelea de reporteri, cum priviau către ușa dela mezzanin; parcă vorbeau:

„Trebuie că se fac lucruri mari acolo sus”.

„Apoi spune-mi cum are să fie romanizată administrația?” — mă întreabă un coleg — tu nu te angajezi la vre-un post?” și atele. — Durere așa se crede pe aici. Astfel își închipuie generația maghiară tânără pacea și sistarea sistemului de nedreptăți. Ei nu sunt în stare să aibă altă vedere decât aceasta unică. Mare lipsă de morală și abondanță în ideile corupției. În aceste momente se revarsă o deosebită fericire în jur, văzând că alta este structura noastră. Disprețul căpătuielii și adorația idealelor mai presus de toate. Îmi vine să esclame: Dumnezeuule îți mulțămesc că ne-ai lăsat în **asuprire** căci noi suntem azi învingătorii adevărați, și te rog Doamne **scapă-ne de belșug** căci acela ne va strica pe cum s’a stricat neamul acesta decadent al Maghiarilor. Azi încă domni, mâne subalternii altora mai virtuozii.

Stefanelli.

„La Tribune Roumaine”.

Arad, 10 Februarie.

De atâția ani, de când marea generație a lui **Alecsandri** pregătea în capitala Franței viitorul Principatelor Dunărene, Parisul n’a mai adăpostit mișcări românești de însemnătate. Alte capitale, între cari Viena era cea dintâi, au mai avut parte, au văzut frământându-se generații de tineri români, în avânturi mai mult sau mai puțin sterile. La universitățile germane de unde porneau înainte cu câteva decenii curentele de luptă e liniște acum. La sârmanele noastre universități sunt atâtea și atâtea mizerii și generația de azi e prea slabă pentru a le putea învinge.

În anii aceștia de toropeală se pare cam paradoxal că Parisul adăpostește o seamă de ti-

neri din România cari muncesc, nu muncă efemeră în entuziasm juvenil și transparent. Acești tineri grupați în societatea „Vasile Alecsandri” au isbutit să atragă asupra lor atenția Francezilor. Revista pariziană „La Vie” și altele le urmărește cu interes activitatea și atrage meru atenția Francezilor asupra acestor fii ai surorii dela Dunăre.

Acum am primit primul număr al unui organ de publicitate săptămânal „La Tribune Roumaine” redactat de un comitet de redacție format din câțiva tineri dela Societatea „V. Alecsandri”. Acest prim număr se prezintă în condiții făgăduitoare. Tinta organului acestuia e: să facă cunoscut Românișmul în Franța și prin aceasta în străinătate. Se ocupă special cu chestiile Românilor de sub domni străine. Fînd chestiunea Românilor din Ungaria la ordinea zilei, acest organ de publicitate va face o vie propagandă pentru noi.

„La Tribune Roumaine” va îmbrățișa cu interes toate chestiunile românești și va face propagandă pentru a informa îndeajuns străinătatea.

Inițiativa laudabilă a studenților români din Paris — nu ne îndoim — va afla tot sprijinul publicului românesc. Bărbații noștri conducători nu-și vor face decât datoria sprijinind acest frumos început.

Mersul vremii. Institutul meteorologic anunță: vreme moale.

Prognostic telegrafic: vreme moale.

Temperatura la amiazi a fost: + 1.4 C.

Sărbătorirea decanului presei fraților din România. Secretarul general al „Asociației generale a presei române” din regatul român ne avizează, că membrii „Asociației presei române” împreună cu prietenii și admiratorii dlui **Alex. Ciura** vor sărbători mâne, Mercuri, 29 Ianuarie st. v. printr’un banchet, aniversarea de 60 de ani a distinsului gazetar, care este decanul presei române din regat și în acelaș timp președinte al „Asociației generale a presei române”.

Din acest prilej martirii scrisului românesc din Ungaria și Transilvania pleacă steagul în fața celui mai distins purtător al condeiului și-l rugăm să primească din parte-ne cele mai sincere și călduroase urări de fericire.

D. general Hârjeu, fostul ministru de război este numit pe ziua de Sâmbătă șef al marelui stat major al armatei române.

Societatea „Carpații” către d. Nicu Filipescu. Ni se scrie din București: Societatea „Carpații” a Românilor transilvăneni înființată la 24 Ianuarie 1882, și-a serbat a 32 aniversare printr’un banchet dat la lordache. Erau de față vre-o 26 membri, printre cari dnii: I. Tețu președintele societății, Baboeanu-Droc vice-președinte, Nicolae Mircea, Caciulescu, I. Mihalcea, D. Z. Furnică, G. Bediteanu, I. Bogdan-Duică, prof. Gogu, preotul Popescu Moșoaia, Ciuceanu, Avramescu etc.

La șampanie au toastat d. Tețu, pentru dinastie, arătând apoi fazele prin care a trecut societatea dela înființare și până acum. D. Bogdan-Duică a vorbit în numele Ligei Culturale asociind-o la această frumoasă sărbătoare. Cel din urmă a luat cuvântul d. Baboeanu-Droc, bând pentru presă. I-a răspuns d. I. Scurtu.

S’a trimis dlui Nicu Filipescu, fost ministru de război, următoarea telegramă:

Societatea „Carpații” întrunită la serbarea zilei de 24 Ianuarie, vă trimite cele mai recunoscătoare mulțămiri pentru româneasca intervenire în seculara luptă dintre frații de peste munți și dușmanii lor.

(ss) I. Tețu, Bogdan-Duică, Mihalcea-Vrâncănu, I. Baboianu-Droc etc.

La această telegramă, d. N. Filipescu a răspuns prin următoarea telegramă:

Domnule președinte,

Primind prea mult măgulitoare depeșă ce-mi trimiteți din partea societății „Carpații” țin ca să nu vedeți în mulțămirile ce vă rog să trans-

mițați membrilor societății, împlinirea unei simple formalități de curtenie.

Mi-ați pricinuit una din cele mai mari bucurii ce am resimțit vre-odată și voiu păstra depeșă d-voastră ca cel mai mândru prilej de tală a vieții mele publice.

Primiți vă rog expresiunea celor mai frățești sentimente.

N. Filipescu.

Pentru monumentul lui **Vlaicu**. Am mai primit următoarele contribuții: Tinerimea română gr. or. din Rodbav, din venitul unei petreceri 3 cor. 50 fil. Apoi tot din Rodbav dela dnii: Petru Cațaveiu, paroh I.—, George Gabor, inv. I.—, G. P. I.—, Ion Curea Nr. 89 I.—, Ion Curea Nr. 113, —.20, Vasile Nistrea jun. —.20, Avram Besoiu —.20, George Verdea —.20, George Cocă —.20. Suma: 8 cor. 50 fil.

Vizitele moștenitorului Greciei și a dlui **Venizelos** în București. Ni se scrie din București cu data de ieri, Luni: Ieri, Duminecă, dimineața s’a oficiat la Domnița Bălașa, un Te-Deum la care au asistat moștenitorul Greciei, AA. LL. RR. principele Ferdinand, principesa Maria și principele Nicolae, col. Petala, col. Kalinsky, Corbescu prefectul capitalei, principele Barbu Știrbey și Gr. Greceanu directorul așezămintelor Brâncovenesti.

După terminarea Te-Deumului, moștenitorul Greciei a vizitat spitalul Brâncovenesc.

După amiazi la orele 4, moștenitorul Greciei și familia princiară română, au plecat cu un tren special la Bufta, la castelul principelui Barbu Știrbey, unde Li s’a oferit un ceai. La orele 6 s’au reintrors în capitală.

D. Venizelos a făcut ieri, Duminecă, dimineața o vizită baronului Fasciotti, plenipotențiarul Italiei în București, și a lăsat cărțile sale de vizită la legățiunile: Franței, Rusiei, Germaniei, Austro-Ungariei și Angliei, precum și la locuințele tuturor dlor miniștri și foști miniștri.

La amiază, d. Venizelos a luat masa la d. I. Brătianu, la care au mai fost invitați și dnii Em. Porumbaru, Vintilă Brătianu, Dinu Brătianu și plenipotențiarul Greciei cu soția și fiica.

Aseară s’a dat la ministerul de externe un banchet oficial în onoarea dlui Venizelos. La acest banchet au fost în total invitate 48 de persoane. A. S. R. principele Ferdinand avea în dreapta pe d. Venizelos iar în stânga pe d. Papadiamantopol plenipotențiarul Greciei, iar A. S. R. principele George avea în dreapta pe d. I. Brătianu și la stânga pe d. Em. Porumbaru. Au mai luat parte la banchet domni V. Moțun; Emil Costinescu; I. G. Duca; V. Antonescu; Dr. Anghelescu; Al. Radovici și Al. Constantinescu miniștri; Take Ionescu; C. Arion; N. Xenopol și M. Cantacuzino foști miniștri; general Hârjeu; general Coandă; Nacu Trăne Greceanu; Burghilea; Pisosky; Filiti; col. Cristescu; major Manu; lt.-col. Kalinsky și alții.

Nu s’a ridicat nici un toast.

Banchetul a luat sfârșit la ora 10 jum.

Astăzi Luni, s’a dat un banchet la legățiunea Germaniei, la care au fost invitați A. S. R. principele Ferdinand, A. S. R. principele Gheorghe, d. Venizelos, d. Papadiamantopol, col. Kalinsky, D. I. Brătianu și d. Em. Porumbaru, iar seara s’a dat un alt banchet la d. Take Ionescu, la care au participat principele George, Venizelos, d. Pasici, d. I. Brătianu, E. Porumbaru și toți plenipotențiarii străini, cu doamnele lor.

Un mare concert românesc la Deva. „Reuniunea română de cântări din Orăștie” va aranja cu concursul tenorului **Ionel Rădulescu** și al muzicii regimentului 64 din Orăștie un concert în teatrul orășenesc din Deva Sâmbătă în 21 Februarie st. nou.

Venitul e destinat pentru biserica gr. or. din Deva și pentru Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedoara.

Programul e următorul: C. Porumbescu: a) Pe-al nostru steag, marș. b) G. Kiriac: Moraru, cor mixt, Reuniunea de cântări. P. Mascagni: a) Siciliana, arie din opera „Cavaleria Rusticană”. T. Brediceanu: b) Doină. Tenorul **Ionel Rădulescu**. T. Popovici: a) Tot țî-am zis mândro, cvartet. I. Vidu: b) Vraja, cvartet. G. Puccini: a) Vissi d’arte, vissi d’amore, arie din opera „Tosca”. T. Brediceanu: b) Doină. Dșoara **Marioara Vasilca**. P. Mascagni: Duett, (Santuzza și Turidu) din opera „Cavaleria Rusticană”. Dșoara **Marioara Vasilca** și tenorul **I. Rădulescu**. G. Dinicu: Rapsodie Românească. Muzica militară a reg. 64. I. Vidu: a) Negruța, cor mixt cu solo de sopran și tenor, dșoara **M. Vasilca** și tenorul **Ionel Rădulescu**. C. Porumbescu: b) Serenada, cor mixt cu solo de sopran.

doara *Marjoara Vasilca*. I. Vidu: Peste deal, cor mixt cu solo de sopran, doara *Marjoara Vasilca*.

Afară de aceste se va juca: „*O casă veche*” comedie într'un act, de dna *Adelina Tăslăuanu*. Acompaniamentul la pian va fi ținut de dna *Dr. V. Erdely*. Dirigent: tenorul *Ionel Rădulescu*.

O expoziție internațională la București în anul 1916. *Aflăm din cea mai autorizată sursă bucureșteană că e definitiv hotărât ca în anul 1916, cu ocazia împlinirii celor 50 de ani de domnie ai M. S. regelui Carol, să se deschidă în București o expoziție internațională.*

Cu toate că M. Sa ar dori ca această expoziție să se facă tot la Filaret, adică pe terenul fostei expoziții, pământul nesigur al parcului Carol nu va îngădui aceasta, și în acest scop s'a luat deciziunea ca expoziția să se deschidă la intrarea de șoselelor Jianu și Dorobanților, aproape de șoseaua Kiseleff.

Lacul Plăcintă, situat în regiunea aceasta, va fi canalizat și va rămâne ca lac natural în mijlocul expoziției.

Aflăm că exproprierile în această parte a locului au și început. Se afirmă ca un fapt cert că tot d. Dr. Istrate va fi numit comisar al expoziției.

Procesul Rutenilor. Ieri au fost ascultați martorii din Lipese. Toți declară că mișcarea schismatică a fost provocată de „*Uniunea catolică*” care umbla să-i convertească la catolicism. Rușii cari au umblat prin părțile acelea, și cari au fost bănuți de spionaj, erau simplii muncitori, cari aveau pașapoartele în regulă, legitimize de poliție. Intrebând un apărător pe martorul *Vakaro* ce știe despre perchezitiile domiciliare, acesta spune că are cunoștință de ele și că cu ocaziunea aceasta locuitorii au fost maltratați de jandarmi, cari astfel au putut stoarce de la rații după cum au cerut.

Falionarea martorilor continuă.

D. Pașici la București. Ni se comunică din București: *Duminecă a sosit cu trenul de 5.20 d. a. la Iași, venind din Rusia, d. Pașici, primul ministru al Serbiei, d. Pașici însoțit de reprezentanții autorităților locale, a vizitat mitropolia, Trei Erarbi și Universitatea.*

Cu trenul de 9.05 d. Pașici a plecat la București; bărbatul de stat sârb a sosit în București ieri dimineață la ora 8.10 a. m.

În gara de nord d. Pașici a fost întâmpinat de reprezentanții autorităților, un aghiotant regal, d. *Ristici* ministrul Serbiei la București și de personalul legațiunii.

Ieri seara la ministerul de externe s'a dat un prânz de gală în onoarea d-lui Pașici, primul ministru al Serbiei, iar azi la 12 a avut loc un dîneu la palat.

Moartea prințului Gheorghe Caragea. În 7 l. c. a încetat din viață în Budapesta prințul român *Gheorghe Caragea* care de mulți ani trăia în capitala țării noastre, într'o extremă izolare. La Drezda făcu în tinereța lui cunoștința unei frumoase unguroaice *Ana Kiss*, fata unui medic, cu care s'a și căsătorit. Cu ea a venit apoi la Budapesta unde a trăit până acum la moarte, fără a avea vre-o legătură cu cineva din societatea budapestană. Ziarele ungurești aduc multe amănunte ciudate din viața acestui misantrop de viață mare. În urmărirea lui a avut loc *Lumi* și s'a făcut după rîtul ortodox românesc.

Artistă franceză decorată de regele Carol. *M. S. Regele Carol a conferit medalia Bene Merenti* clasei I ilustrei artiste pariziene *dnei Réjane*, care de prezent e cu trupa sa teatrală oaspe al Bucureștenilor.

Medalia i-a fost remisă *Duminecă seara* în timpul reprezentației dela teatrul *Leon Popescu*, prin ministrul cultelor d. *I. G. Duca*.

Cununie. Ni se scrie: *Duminecă în 8 l. c. n. s'au cununat în biserica din Chișinău tînărul Aureliu Ștefu, funcționar tehnic la căile ferate ungare (gara Cluj) cu gentila dsoară Olimpia Putici, fiica învățătorului Iuliu Putici (originar din Lipova) Actul cununiei l'a săvârșit părintele Lucian Șepețian, iar răspunsurile le-au cântat vestitul cor al țărănilor de aici, cu adevărată măiestrie. Cel mai fericit dintre nuntași a fost fără îndoială bătrînul „socru mare”, care prin această cununie și-a văzut alinat și ultimul (al 7-lea) său copil. La nuntă au venit intelec-*

tuali din întreg ținutul și a fost o nuntă ca 'n povești.

Urăm însurăteilor multă fericire.

Criza tronului Svediei. Din Stockholm se anunță că acolo s'au lătit vești, că regele *Gustav* ar avea de gând să abdice. Ziarele desmint știrile că regele ar fi bolnav.

Tragedie familiară. Un diurnist din Saarbrücker cu numele *Weis* și-a împușcat nevasta, trei copii și pe soacra sa, apoi s'a sinucis. Cauza se zice că ar fi certurile dese din familie, în urma cărora și pornise proces de divorț.

Cursuri speciale pentru femei la universitatea din Constantinopol. Din Constantinopol se anunță: Un important pas în emanciparea socială și intelectuală a femeii în Turcia, e introducerea de cursuri speciale pentru femei, ce se încep acuma la universitatea din Constantinopol.

Sub regimul lui Enver-Pașa. Din Constantinopol se anunță: Ziarele oficiale de marină anunță pensionarea alor 56 ofițeri de marină și a doi vice-amirali și a unui contra amiral.

Un fiu al marelui vizir în armata germană. Din Berlin se anunță: Prințul *Fuad Effendi*, fiul marelui vizir *Salah Eddin*, va pleca în curând în Germania pentru a-și desăvâși într'un regiment de gardă instrucția militară.

Un orașel al ziaristilor. Locuințele sunt scumpe la Madrid ca și la București. Cincizeci de ziaristi din Madrid s'au gândit deci să devină proprietari, singurul mijloc ca să nu mai plătești chirie. Deci, la marginea Madridului au cumpărat un vast teren pe care au început să clădească locuințe. Vor avea trei străzi lungi de 300 metri și alte trei de 200 metri. Deoparte și de alta a străzilor vor planta arbori și fiecare casă va avea o grădină. Câteva case au și fost isprăvite. Regele *Alfons XIII* s'a dus să le vadă și a aprobat ideea ziaristilor cari vor să devină proprietari. Aceștia i-au spus regelui că fiecare casă va costa 15.000 de lei cari vor fi plătiți în rate, fără nici o dobândă. După ce vor fi achitat suma, fiecare va rămâne proprietar definitiv pe locuința lui. Ziaristii s'au gândit la toate: o linie de tramvai va trece prin fața caselor lor și vor avea și un autobus la dispoziție pentru nopțile. Acuma confrății noștri se gândesc la mijloacele pentru a-și putea procura electricitate, care să lumineze orașelul lor.

Regele Spaniei a felicitat călduros pe ziaristii madrideni pentru inițiativa lor originală, interesantă și practică.

Racordarea căilor ferate româno-bulgare. *Cetim în „L'Echo de Bulgarie”:*

Guvernul bulgar a numit o comisiune compusă din d. *S. Radeff* ministru plenipotențiar la București, președinte, colonelul *Nerezoff* și inginerii *Lazaroff* și *Valceff* care împreună cu o comisie desemnată de guvernul român, vor studia chestiunea construirii unui pod peste Dunăre și a racordării căilor ferate bulgare și române.

Se crede că lucrările comisiunii mixte vor avea un rezultat favorabil, noul cabinet român fiind dispus să lichideze toate chestiunile în suspensie dintre România și Bulgaria.

Secretarul general al ministerului de externe, d. *Passaroff*, într'o convorbire prelungită pe care a avut-o cu ministrul plenipotențiar al României, a primit din partea dlui *Derussi* asigurări în acest sens.

Mulțămită.

Prin aceasta aduc cea mai adâncă mulțămită tuturor acelor, cari din tristul prilej al reposării și înmormântării neuitatului meu soț prin exprimarea condolențelor și participarea la înmormântare iau cinstit memoria și au contribuit la alinarea durerilor mele.

Brad la 24 Ianuarie 1914.

văd **El sabeta Părău.**

ECONOMIE.

Bursa de cereale din Budapesta.

(După 50 kgr.)

	— 10 Februarie.
Grâu pe Aprilie	11.92
Grâu pe Maiu	11.87
Grâu pe Octomvrie	10.92
Secară pe Aprilie	8.99
Secară pe Octomvrie	8.51
Ovăs pe Aprilie	7.73
Ovăs pe Octomvrie	7.72
Porumb pe Maiu	6.67

Cronica socială.

Reuniunea femeilor române din Ciucmăndru va aranja în 12 Februarie st. n. o producțiune teatrală. Se vor juca: „*O vișoară*” piesă teatrală în 3 acte și „*Nicolae Vulpe*” piesă în 4 acte.

Serată teatrală în Buteni. Intelectualii români din Buteni vor aranja în 22 Februarie o serată teatrală împreună cu dans.

Se vor juca: „*Capriciul unui tată*” comedie într'un act localizată din italienește de *Z. Bârsan* și „*Vacanții*” comedie originală într'un act de *Maria Baiulescu*.

Reuniunea meseriașilor din Săliște va aranja la 12 Februarie în sala festivă a școlii din Săliște o reprezentație teatrală. Se va juca: „*Tigănul la vînat*” comedie originală în două acte de *E. Suci* și „*Rusaliile*” vodevil de *V. Alexandri*. Vor mai fi și alte puncte interesante.

„Reuniunea meseriașilor români din Miercurea”, a ținut în 8 l. c. o frumoasă reprezentație teatrală. S'a jucat vecinătatea periculoasă. *Di N. Pârnu* a spus monologul „*I. Popescu cu sâmburele de caisă în gură*”.

Fiind public mult Reun. a avut un venit de peste 200 cor. A fost una dintre rarile petreceri ale meseriașilor noștri.

Sezătoare literară-muzicală în Deva. A treia sezătoare în Deva a fost în 8 Februarie st. n. Publicul a dat dovadă că a dus sete de o viață socială românească. Corul mixt, pe care dl *paroh Cure* l-a înjghebat deodată ca prin farmec, a cântat câteva cântece populare. În Deva nu s'a mai pomenit ca doamnele și domnișoarele din societatea mai bună precum și domni, să intre în cor — acest lucru s'a lăsat Sibiului, Orăștiei etc.

Di protopop *I. Dobre*, în locul dlui *Osvadă*, care n'a putut veni, a cetit o disertație despre marele învățător al poporului român. În liniamente bine precizate a scos la iveală rodnicia activității lui *George Lazar* pe întelenitul câmp al învățămîntului de pe acele vremuri, precum și sbucimările suieștești ce le îndurase din cauza prigonirilor fanariote.

Apoi o copilă, veni să declameze poesia lui *Coșbuc „La oglindă”*. Era d-soara *Alexandrina Moldovan*. A urmat d. *Nicula* recitând niște versuri.

Di protopop încheie invitând pe cei prezenți la ultima conferință din 15 Febr.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

Corneliu Dragu, Idovar. Am primit 10 cor. ca abonament până la 15 Martie 1914.

Augustin Ossian, Sopor. Am primit 26 cor. ca abonament până la 30 Noemvrie 1914. Rugăm încă 2 cor. pe 1914. A fost numai o greșală de tipar.

POȘTA REDACȚIEI

Aug. Cioban, Bord. N'o știm nici noi. Ziarul nu-i mai merge de-o vreme.

Redactor responsabil: **Constantin Savu.**

Prăvălie

bine asortată cu băcănie și manufactură înființată de 2 ani și jumătate, numai cu articole curente pentru țărâtime, într'un orașel cu circulație foarte bună și are un jur foarte mare românesc, e o poziție cum nu se găsește ori-când, se cere să dispună doritorul de un capital ca să poată lucra și engro, pentru a putea servi boltașii din jur al căror sprijin e sigur precum și al țărâtimei. Din cauze familiare se află îndată de vânzare. Doritorii să se adreseze la adm. acestei foi. (Mi 1828)

Bătăturile,

scortoșenia pielii, ur-ciorii de pe mâni și din față încetează în decurs de 1 zi dacă folosiți „CANNABIN”
1 sticlă 1 cor., francată
1 coroață 40 fl., 3 sticle franco 3 cor. De vânzare

la farmacia TÖRÖK, Budapesta, Király-u. 12 și la pregătitor: Dr. E. FLESCH, farmacie la „COROANĂ” la Győr.

ANUNȚ.

Am onoare. a aduce la cunoștința On. public, că comunitatea urbană din Borosjenő are de vândut o mare cantitate de fân — de prima calitate — pe lângă un preț convenabil fie cu stângenul, fie cu maza metrică, doritorii a se adresa subscrisului președinte.

Pavel Dîrlea,
președ. urb.

(Co 1830-2)

Hoffmann Sándor, magazin de dantele

ARA D, numai în Andrásy-tér numărul 20. (palatul Fischer Eliz).

Ciorapi de mătasă în culoare neagră, și altă culoare.

Manuși groase în orice culoare, 50 fl. ri.

Au sosit voalurile „TANGÓ”, în orice culoare.

Ciorapi de școală calitate excelentă, dela 37 fl. în sus.

Mare hală de dantele până la finea lui Febr.

dantele fine de malin, rüché, broderii, funde, țesături de dantele, gulere de dantele, asortiment foarte bogat, prețuri foarte moderate. Decoruri pentru hane, blane și tot felul de achste p. cusătoare și p. casă, tivituri de blană 1-60 metru în orice culoare.

TRUSOURI P. PĂPUȘE. Perine lungi p. botez, cu broderie 2—, 3—, 4— cor. Perine lungi p. botez, cu broderie elvețiană 5—, 6—, 7—, 9— cor. Plapume pichet, cu broderie elvețiană 4—, 5—, 6—, 7— cor. Cămăși p. păpușe, rochuri patente, tetrapelence, lepedeie de gumă, cu prețuri foarte moderate — Vânzare excepțională de albituri pentru femei. — Broderii fine de gaz și materii de dantelă în rămășițe cu prețuri foarte ieftine.

Ho 1386

Roș să priviți vitrinele mele

Broderii dela 10 fleri în sus.

Dantele fine de ață, 1 m. 27 fl.

Funde late, de 2500 m. 1 m. 48 fl., în orice culoare.

Gamașe cu nasturi p. femei și bărbați.

Capital social Cor. 1.200.000.

Telefon nr. 188.

Post aparcașsa ung. 29,349.

Banca generală de asigurare societate pe acții în Sibiu — Nagyszeben.

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii:

PARTENIU COSMA, DIR. EXECUTIV AL „ALBINEI” și PREZIDENTUL „SOLIDARITĂȚII”.

„Banca generală de asigurare” face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grîndinei.

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare” le face în condițiunile cele mai favorabile.

Asigurările se pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbații de încredere ai societății. — Prospekte, tarife și informațiuni se dau gratis și imediat. — Persoanele cunoscute ca avizitori buni și cu legături — pot fi primite ori-când în serviciul societății.

„Banca generală de asigurare” dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cel interesat să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare” DIRECȚIUNEA: SIBIU—NAGYSZELEN (CASA „ALBINA”), AGENTURA PRINCIPALĂ PENTRU COMITATUL ARAD, BÉKÉS, CSANÁD, BIHOB, TIMIȘ, TORONTÁL, CARAȘ-SEVERIN **Arad str. Jozsefföherceg nr. 1** (lângă Banca „Victoria”) Ba 240-156) Telefon nr. 850

Agentură principală: IULIU ROȘESCU, Cluj (Kolozsvár), Kossuth L.-u. 26.

Agentura principală Lugos, la filiala „ALBINA”.

„IANER” cremă neunsă, oasă.

Cel mai nou produs igienic pentru curățirea și înfrumusețarea pielii.

Înlătură petele galbene, bucele pricinuite de înferbiate, sgrăbunțe și alte necurătenii de piele. Crema aceasta s-a se poate folosi mult mai cu succes.



1 teglă 1 oor.

„IANER” pudră. E non plus ultra pudrei. Bună la băluri, saloane și de zilnic folos, care acoperă încreșturile și e cu totul nestricăcioasă în culorile: roza, albă și cremă. 1 cutie 1 ooroană.

„IANER” săpun. 1 bucată 60 fleri.

„IANER” pastă pentru dinți. 1 doză 1 oor

„IANER” apă pentru gură. Bună pentru dindurii scorburilor gingiei bureșei, contra mrosului gura de gură. 1 sticlă 1 oor. jum. sticlă 50 fl.

„IANER” esență pentru păr. Excelentă pentru înlăturarea mătreaței și contra căderii părului. 1 sticlă, 1 oor. 50 fl.

„IANER” pomadă pentru creșterea părului. — 1 teglă 2 ooroane.

„IANER” vâpseală pentru păr pentru a colora în negru, brunet, ori în blond părul sur și cărunț. Nereușite colorii e eschisă. La comanda să se noteze că părul încă rătăcit în ce culoare să se vâpsească (negru, brunet). Ur carton 4 ooroane.

„IANER” apă, care face părul blond.

Pentru a văpsi în timp scurt, în băl, aurul, părul blond roșu, chiar și brunet ori negru. 1 sticlă 4 ooroane.

Discretă și zilnică expediție cu poșta. — Telefon 476

Pentru înconjurarea contrafacțiilor numai „Preparatele lui Rudolf Ianer” ieșite din farmacia sa ca valoare și se pot căpăta la

Farmacia „Maria ajutătoare” a lui Rudolf Ianer, Temesvár, Gyárvaros Fő-ut 72.



Atelier artistic pentru pictarea sticlei și mozaicuri de sticlă venețiană!

Paika József

proprietarul crucel de aur papale pentru merite „Pro Ecclesia et Pontifice”

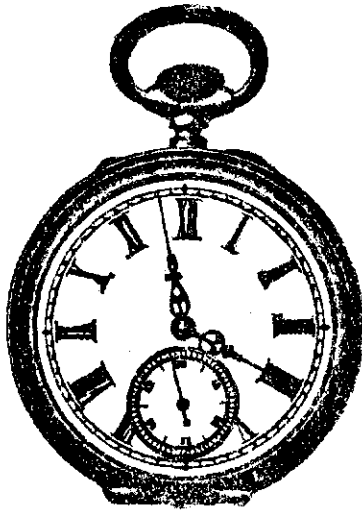
BUDAPESTA, VII. Baros-utca 59.

Fondat în a. 1894. Telefon József 2—88.

Prezintă în ferești colorate p. biserici în execuție stil modern simplă și artistică.

Mozaicuri venețiene de sticlă.

Icoane pentru altar, ornamente și statuete pentru păreși în execuție artistică din material venețian. — Modele și prospecte trimitem gratuit — La cerere mă prezint în persoană pentru luarea în primire a lucrărilor. Pa 1165



Ba 1465

Cele mai bune oroloage, cele mai solide și cele mai moderne juvaericele atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă chezășie de 10 ani cu prețuri ieftine, livrează cea mai bună prăvălie în aceasta privință în întreaga Ungaria

Brauswetter János, orologier în Szeghedin (SZEGED).

Catalog cu 2000 chipuri se trimite gratuit.

Notez, că numai aceia vor primi catalogul gratuit, cari îi cer cu provocare la ziarul „Românul”, (adecă scriu că a citit anunțul în „Românul”).

Correspondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

DROGHERIE.

Țin în depozit și comand tot felul de medicamente, specialități igienice, cosmetice și instrumente medicale și optice din patrie și străinătate, după prețurile din Capitală.

Bandaje, pasamente și instrumente pentru veterinari, etc. etc, dulapuri de siguranță conform ordinului ministrului reg. ung. de interne.

Articlii pentru casă și economie etc., vinuri curative, cognacuri, rumuri engleze, tea etc. zahăr curativ și totfelul de articlii de drogherie.

Gumă pentru îngrijirea copiilor, sticle pentru supt, Soxleth, Nestlé, Kufeke, Theinhardt, Phosphatine. — Instrumente auxiliare pentru moșit.

Săpunuri curative, minerale și cosmetice.

PARFUMURI. PARFUMURI.

Royer et Gallet, Ch. Houbigat L. T. Piver, Marque d'Orsay etc.

Gumă! Ape curative și minerale.

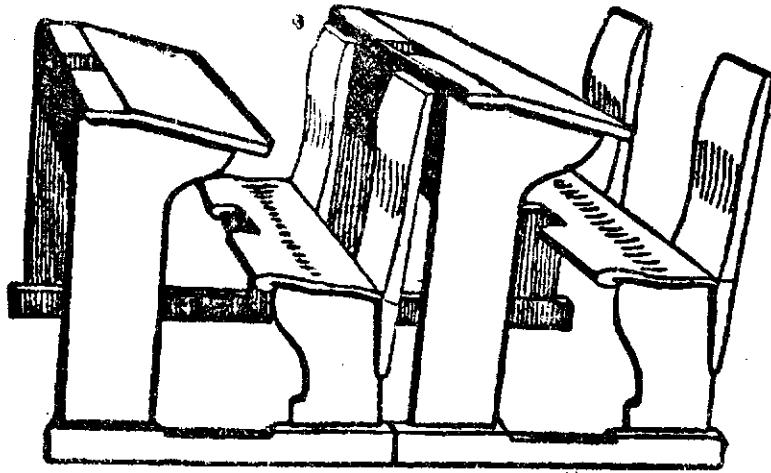
Rugând binevoitorul sprijin al on. public sunt cu deosebită stimă;

Drogheria „La împăratul Romanilor”

INSERICA-ALBĂ, (Fehértompom) str. Târgului nr. 58

(Do 768)

CORNEL JUCU



mare stabiliment pentru aranjamente moderne de școale și birouri seriei.

LUGOS,

strada Hunyadi nr. 11 și str. Corvin 9.

Telefon 24.

Ju 762



INGINER

CAROL GRAEFF,

birou tehnic și întreprindere de instalațiuni

Bistrita, (Besztercze) str. Lemnelor 21.

Execută lucrări pentru luminatul central cu electricitate, baterii de electricitate, curent slab, apaducte și canalizare, în orice mărime și execuțiune. — Livrează motoare, mașini industriale, transmisiuni, aparate medicale și pentru semnale, fiere de călcat cu electricitate, aparate pentru încălzit și fert. — Execută schițe, proiecte prospecte și socoteli de rentabilitate,

Magazin permanent de totfelul de lampe electrice și material de instalațiuni. Proiecte, prospecte și socoteli de rentabilitate gratis fără obligațiune.

Plătiri în rate! Ga 1349 Condițiuni favorabile de plătire!

Plătiri în rate!

Pentru lucrările executate garanție pe mai multă ani.

Intreprinderea aceasta nu e provizorie.



Beutura excelentă și cu gust bun, care produce sânge. — Recomandată de medici contra boalei de anemie, lipsă de sânge, nervositate, reconvalescență.

Influințează producerea sângelui, întărind muschii și nervii, dă apetit fără a avea ceva urmări neplăcute asupra stomacului sau la dinți.

Prețul unei sticle mari . . . Cor. 3.50
 ” ” ” mică . . . ” 2.—

Se capătă în toate apotecile. — Depozitul principal la:

GUIDO FABRITIUS,
 Fa 1047 apotecar în Sibiu.

Krisztián József és Fia

fabricanți de lumini de ceară, cel mai mare stabiliment peste Dunăre pentru înălțarea cerii. Magazin de olea de ars, tîmble și alte necesarii — pentru biserică. —



PÉCS,
 Sziliget-ország nr. 3.
 Fildák: Jókai-utca nr. 9.
 Telefon nr. 424.

Oferim on. d. preoți și curatori bisericesti excelente și renumitele noastre lumini din ceară curată de albine, executate sub îngrijirea noastră personală din cel mai excelent material. —

Productele noastre sunt întrebuințate de către numeroase catedrale și vreo 300 de biserici parohiale.

Prețuri moderate.

Prețcurent gratis și franco R 1384



Prima fabrică de instrumente muzicale a lui

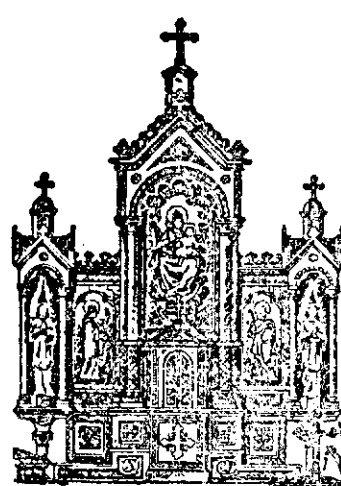
FRANZ FROHMAN

LUGOS, strada Bonnáz nr. 10.

Depozit bogat, și foarte bine sortat de violini artistice noi și vechi și pentru școală, citeră, clarinete și instrumente de suflat, harmonice și părți de instrumente etc., precum și armonizarea (încordarea) pianelor o execută excelent.

Gramofoane, plăci, asortiment bogat. — Corzi (strune) din străinătate cu ton curat pe lângă garanță. — Reparaturile se execută conștiințios și artistic. (F 1310)

In mai multe rânduri decorat. 11 Fondat în anul 1884



Heckenast János

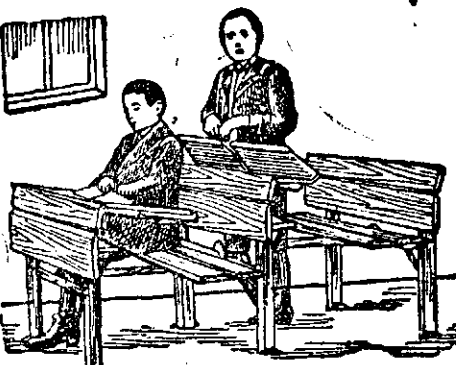
constructor de altare, sculptor și arhitect. Restauratorul diecezei de Szombathely.

Pregătește: iconostase, altare, amvoane, cripte, statui sfinte și întregul aranjament bisericesc, în orice stil, conform pretenziunilor artistice și pe lângă prețuri convenabile. Se recomandă la renovarea altarelor vechi. — Planuri și cataloage trimis gratuit precum și primirea muncii o face pe spesele sale proprii. Primește spre aurire tot ce se ține de această branșă. (F 1400)

Prețuri moderate. 11 Condițiuni favorabile de plată.

Bănci de școală moderne și igienice după diferite sisteme, se găsesc de vânzare la

Ce 260



Czell és Frank

fabrică de bănci de școală brev. și de mobile de aramă și de fier

BRAȘOV (BRASSÓ).

Tot aici se pot procura mobile de aramă și fier pentru sanatorii, oteluri și dormitoare, pe lângă condițiuni favorabile de plată. Catalog de prețuri ilustrat gratis.

INȘTIINȚARE.

Aducem la cunoștința on. public, că despărțământul nostru de covoare l-am predat domnului

JONÁS BERTALAN,

care-l va conduce și pe mai departe în localitățile noastre.

Iar, întreprinderea noastră de aranjamente moderne pentru birouri am amplificat-o. Acest nou despărțământ al nostru de la MAIU m. se află

în nouile noastre localități

din palatul MERBL (lângă prăvălia-Linoleum).

Ca reprezentanți principali în sudul Ungariei al renumitelor mașini de scris „SMITH PREMIER” și „JERRY” și al mobilelor americane pentru birouri, ținem în localitățile noastre expoziție permanentă de mobile p. birouri și mașini de scris. Cercetarea acestei expoziții nu obligă să cumpărați.

Considerând că atelierul nostru de reparări l-am mărit și l-am aranjat modern precum și în urma excelențelor conducători, suntem în măsură a satisface celor mai delicate pretențiuni în mod prompt și conștiințios. Rechizitele noastre americane sunt din calitate excelente, și se vând cu prețuri originale de fabrică. Primim și mai departe îngrijirea mașinilor de scris și reparări și orice comandă o executăm în modul cel mai culomt și prompt. — Rog și pe mai departe binevoitorul sărjîn suntem cu stimă:

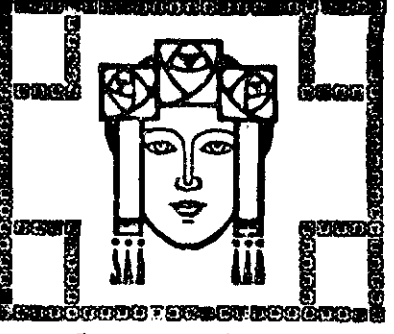



Maitinszky Pál és Társa, Temesvár.

prima întreprindere de aranjamente moderne pentru birouri și stabiliment de mașini de scris „SMITH” din Ungaria-de-sud. (F 129)

FISCHER BÉLA,

fotograf, FĂGĂRAȘ — (FOGARAS), piața cetății.



Pregătește fotografiile cele mai moderne, măriti de fotografii familiare, grupuri și tablouri după orice fotografie veche, cu prețurile cele mai ieftine. Execut cărți postale cu fotografii, fotografii pe porțelan pe pietri monumentale, după orice fotografie. (F 1045)

— Comanda din provincie se execută prompt și conștiințios. —

Activa — Vayyon

Contul Bilanț cu 31 Decembrie 1913 — Mérleg számla 1913. december 31-én

Passiva — Teher

Cassa în număr — Készpénz — — — —	148411	47	Capital social — Alaptőke — — — — —	600000	—
Bon în Ctul Giró, Casa de păstr. postală și alte bănci	21433	46	Fond de rez. gen. — Általános tart. alap 300.264	—	—
Portofoliul cambial — Váltótárca — — — —	2484294	44	Fond de penziuni pentru func. — Nyugdíj- alap a tisztviselők részére — — — — 35.000	—	—
Imprumuturi hipotecare: — Jelzálogkölcsönök:			Fond p. amort. mobil. — Felsz. törl. alap 8.000	—	343264
a) pe obligațiuni simple — kamatozó kötvényekre — — — — 1,086.675	12		Depuneri spre fructificare — Takarékbetétek —	2071951	07
b) replătibile în anuități — törlesztéses kötvényekre — — — — 862.878	90	1949554	Creditori în Cont-Curent — Folyószámla hitelezők	426047	82
Realități — Ingatlanok — — — — —	132000	02	Impr. hipot. cedate — Engedményezett jelz. kölcsönök	1156204	17
Efecte — Értékpapírok — — — — —	602943	—	Reescompt — Visszleszámitolás — — — — —	966699	34
Debitori în Cont-Curent — Folyó-számla adósok —	209406	73	Depozite — Letétek — — — — —	429570	—
Diverse conturi debitoare — Adósok — — — —	129366	24	Dividende neridicate — Fel nem vett osztalék —	1640	—
Credite pe Obligațiuni cu caventați — Kötelezvény- kölcsönök kezesség mellett — — — — —	69758	30	Diverse conturi creditoare — Hitelezők — — —	34378	63
Mobilier — Felszerelés — — — — 13.237	85		Pozitív tranzitoare — Átmeneti tételek — — —	49900	—
amortizare — leírás — — — — 1.237	85	12000	Profit curat — Tiszta nyereség — — — — —	109082	63
Depozite — Letétek — — — — —	429570	—			
	6188737	66			6188737
					66

Debit — Tartozik

Contul Profit și Perderi — Nyereség- és veszteségszámla

Credit — Követel

Interese: — Kamatok:			Interese: — Kamatok:		
p. dep. spre fruct. — tak. betétek után 106.529	72		dela cambii de bancă — leszámitolt		
p. impr. în Cont-Curent — folyó-számla kölcsönök után — — — — 27.228	18		váltóktól — — — — — 257.148	59	
p. reescompt — visszl. váltók után — 76.903	68		dela imprumuturi hipotecare — jel- zálogkölcsönöktől — — — — 130.745	92	
p. impr. hipot. cedate — engedményezett jelzálogkölcsönök után — — — — 57.816	11	268477	dela credite pe Obligațiuni cu caventați — Kezességi kötelezvénykölcs. után 4.950	48	
Spese: — Költségek:			dela credite de Cont-Curent — folyó- számla követelék után — — — — 14.247	49	
salare — fizetések — — — — — 27.442	57		dela efecte — értékpapir jövedelem 21.690	12	428782
bani de cvartir — lakbér — — — — — 3.950	—		Chirie — Házbérek — — — — —	8316	—
chirie — házbér — — — — — 3.600	—		Proviziuni și diverse venituri — Jutalékok és külön- féle bevételek — — — — —	28214	27
marce de prezentă — jelenléti jegyek 1.515	—				
timbre — bélyegek — — — — — 265	18	49997			
spese de canc. — irodai költségek — 13 224	54	29			
Contribuție: — Adó:					
eraria și com. — állami és községi — 18.664	44				
10% dapă int. de dep. — 10% a betéti kamatok után — — — — — 10.652	97	29317			
Descrieri: — Leírások:					
din mobilier — a felszerelésből — 1.237	85	8437			
din efecte — az értékpapirokból — 7.200	—	85			
Profit curat — Tiszta nyereség — — — —	—	109082			
		465312			465312
		87			87

Versec, la 31 Decembre 1913.

DIRECȚIUNEA; — AZ IGAZGATÓSÁG:

Dr. Petru Zepeniag m. p. director-executiv — vezérigazgató.

Dr. Iuliu Tămășiel m. p.

Ion M. Roșiu m. p.

Avram Corcea m. p.

Dr. Ludovic Méheș m. p.

Pavel Corcea m. p.

Adam Barbu m. p.

Traian Oprea m. p.

Dr. Cornel Spataru m. p.

Antonie Popoviciu m. p.

Subscrisul comitet examinând conturile prezente le-am aflat în ordine și în consonanță cu registrele. — Alulirott felügyelőbizottság jelen számlákat megvizsgáltuk és azokat a könyvekkel megegyezőknél találtuk.

Versec, la 12 Ianuarie 1914.

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE; — A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG:

Bartolomei Panciovan m. p.

Dr. Aurel Novacu m. p.

Dr. Mihai Grosșianu m. p.

Dr. Titus Malaiu m. p.

Ioanichie Neagoe m. p.

Ion Perian m. p.

Raportul comitetului de supraveghere.

Onorată adunare generală!

Subscrisul comitet de supraveghere la institutul de credit și de economii „LUCEAFĂRUL”, în Versecz, ne ținem de datorință a Vă aduce la cunoștință că în calitate de membri ai comitetului am ținut în decursul anului de gestiune expirat 1913 mai multe ședințe cu cari ocaziuni ni s'a dat posibilitatea de a controla mai de aproape afacerile institutului. Controlă severă și minuțioasă am făcut și la finea semestrului prim și cu toată ocaziunea am observat la institutul nostru cea mai mare ordine.

Referitor la socoțile dela finea anului 1913 și cu privire la Bilanțul și Ctul Profit și Perderi, Vă comunicăm ca după terminarea acestora prin organele institutului, am ținut ședințe de controlă în zilele de 12,

15, și 16 Ianuarie 1914. unde am controlat valorile, am censurat registrele, am asemnat pozițiile luate în inventarele dela finea anului cu introducerile din registrele institutului și am constatat că atât pozițiile singuratică cât și suma totală din inventare consună cu aceea care arată registrele auxiliare și principale. Pe baza acestora ne permitem cu tot respectul a propune:

Să binevoiți a lua la cunoștință atât raportul direcțiunii cât și pe al nostru, să aprobați socoțile finale e. s. Bilanțul și Ctul Profit și Perderi, să ne dați absolutul obiceiuit pentru anul de gestiune 1913, și în fine să primiți propuneră direcțiunii cu privire la distribuirea profitului curat

Din ședința comitetului de supraveghere ținută la 16 Ianuarie 1914.

COMITETUL DE SUPRAVEGHERE:

Dr. Aurel Novacu m. p., președinte.

Bartolomei Panciovan m. p.

Dr. Mihai Grosșianu m. p.

Ioanichie Neagoe m. p.

Ion Perian m. p.

Dr. Titus Malaiu m. p.

TIPARUL TIPOGRAFIEI „CONCORDIA”, ARAD.